

Sweden-China Trade Council, SCTC, ska som handelskammare främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att skapa medlemsnytta som har direkt eller indirekt koppling till medlemmarnas affärsutbyte med och i Kina.

SCTC står för "Independent Intelligence". SCTC är oberoende som förening och arbetar med hög integritet och kreativitet för att samordna och tillhandahålla information, kunskap och erfarenhet som ska underlätta medlemmarnas affärer med och i Kina med reducerad risk.

Medlemsnytta

Som medlem får du tillgång till:

- Ett unikt kompetenscenter i Sverige för Kinafrågor som analyserar Kina och dess inverkan på medlemmarnas ekonomiska intressen;
- Diskussioner, rundabordssamtal, erfarenhetsutbyten, föreläsningar, seminarier och delegationsresor som primärt utnyttjar enskilda medlemmars kunskaper om och erfarenheter av Kina.
- KinaNytt, medlemsmagasinet som kontinuerligt förser medlemmarna med relevant och aktuell information om Kina och landets politiska och ekonomiska utveckling.
- Ett unikt kompetenscenter som informerar, utbildar och påverkar myndigheter, organisationer, media och andra för att skapa en så tydlig Kinabild som möjligt. Dessa aktiviteter kan i sin tur ge medlemmarna stöd och nytta i deras affärsutbyte i och med Kina.

- Samordning av kommersiellt och strategiskt kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan medlemmarna för att främja gemensamma kommersiella intressen, och underlätta affärsutbyten genom att skapa konkurrens- och skalfördelar;

- SCTC:s varumärke och erkända ställning hos relevanta organisationer och ministerier i Kina, samt dess officiella representation i Sverige, gör det möjligt för SCTC att förmedla kunskap om medlemmarnas verksamheter för att underlätta deras affärsutbyte i och med Kina.

Då och nu

Sweden-China Trade Council bildades 1980 av Svenska Handelskammarförbundet, Sveriges Exportråd, Sveriges Grossistförbund och Sveriges Industrieförbund. Vid denna tid blev "two-way trade" viktigare för Kina och landet behövde öka sin export för att kunna förverkliga importplanerna. Målsättningen då var att Kina skulle vara en modern industrination år 2000.

För att Sverige skulle kunna hävda sig i konkurrensen på den kinesiska marknaden ansågs en ökad gemensam satsning nödvändig. Bildandet av Sweden-China Trade Council gav svenska företag som ville satsa på Kina bättre förutsättningar.

Sedan 1996 är Sweden-China Trade Council en fristående ekonomisk förening med inriktning på affärsskapande, kunskapshöjande och nätverksbyggande verksamhet.

Finansiering

Medlemsverksamheten finansieras med årsavgifter.

Information om årsavgifter finns tillgängliga på föreningens hemsida www.sctc.se.

Medlemmar

Sweden-China Trade Council är ett nätverk med omkring 230 medlemmar. Majoriteten är affärsdrivande företag som ägnar sig åt export- och/eller importaffärer och ett växande antal medlemmar är tjänsteföretag. Bland medlemmarna återfinns också organisationer inom offentlig förvaltning såsom kommuner, regioner, länsstyrelser och universitet och högskolor.

Samarbeten i Sverige och Kina

Samarbete är en förutsättning för alla nätverk. Sweden-China Trade Council har ett mycket gott samarbete med företag, myndigheter och organisationer i Sverige och Kina.

Vi för en ständig dialog med regeringskansliet, framförallt med näringsdepartementet och utrikesdepartementet och Kinas ambassad.

I Kina har SCTC en rad samarbetsavtal som beskrivs närmare på www.sctc.se.

Styrelse

Sweden-China Trade Councils styrelse består av 21 ledamöter. Den aktuella styrelsen presenteras på www.sctc.se.

Övrig information

Det finns mer att berätta om Sweden-China-Trade Councils verksamhet. Och du har säkert flera specifika frågor som du vill ställa. Välkommen att höra av dig till Elisabet Söderström, generalsekreterare & vd på tel 08-588 661 11. Eller e-post, elisabet.soderstrom@sctc.se www.sctc.se

Foto: ANDY RAIN / AFP/TT och MICHAEL REYNOLDS/EPA/TT

Minnesvärda resor och effektiva möten

Scandinavian Perspectives har mer än 10 års erfarenhet av framgångsrik matchmaking mellan svenska och kinesiska företag och organisationer.

Vi hjälper våra kinesiska kunder att hitta det rätta värdföretaget i Sverige med målet att ge dem möjlighet att effektivt möta det lokala näringslivet vid affärsbesök i Sverige. Vi hjälper ert företag att skräddarsydda kompletta reseprogram för era kinesiska företagskunder; där vi strävar efter att ge era kunder de bästa upplevelserna av Skandinavien.

Scandinavian Perspectives är den perfekta agenten när ni ska organisera minnesvärda resor och evenemang med era kinesiska kunder; där vi bidrar till att skapa utrymme för framgångsrika affärsmöten och lyckosamma investeringar.

Kontakta oss gärna för mer information:

Stockholm: +46-8-545 28 180
Beijing: +86-10 6460 6281
Shanghai: +86-21 5234 0985
www.scandinavianperspectives.com
info@scandinavianperspectives.se

#4-5 2015

LEDARE – Det är kritiskt att vi får veta vad ni tycker!

Statistik

Medarbetare i detta nummer

Nya medlemmar

ANALYS – Xi Jinping i stor diplomatisk offensiv

INTERVJU – Hanse Ringström, SEB

Trans-Pacific Partnership – avtalet som ställer Kina inför vägval

NÄRINGSMINISTER MIKAEL DAMBERG i KinaNytt-intervju

E-handeln exploderar i Kina

Från 0–2 000 tecken på tre år

GÄSTANALYS – Knut Anton Mork, Handelsbanken

Äntligen – Nobelpriset till kinesisk forskare

Ett år efter Occupy Central i Hongkong

Miljöteknikkonferens med fokus på konkreta lösningar

KRÖNIKA – Knytkalaset som kom av sig

NY KINABOK – Cecilia Lindqvist

Ettbarnspolitik överges

合作

Sweden
China
Trade
Council

Nätverket som underlättar medlemmarnas affärer med och i Kina.

ISSN 1100-4959

Utgivare: Sweden-China Trade Council
Ekonomisk förening

Ansvarig utgivare: Elisabet Söderström
Tel: 08-588 661 11

Fax: 08-588 661 90

E-post: info@sctc.se

www.sctc.se

Utgivningsvecka 47

KinaNytt 2016

Utgivning:

KinaNytt distribueras med 5–6 nummer per år, fördelad över tre nummer på våren och två–tre nummer under hösten 2016.

Annonspriser:

1/1 sida	12 000 SEK
1/2 sida	6 750 SEK
1/4 sida	4 500 SEK

Information:

För information om bilagor, priser och tekniska förutsättningar samt bokning av annonsutrymme i kommande nummer kontakta Elisabet Söderström på info@sctc.se eller telefon 08-588 661 11.

Med reservation för eventuella ändringar. Annonspriserna gäller för 2016. Medlemmar i SCTC erhåller 15 % rabatt på ovan angivna priser.

8

14

20

INTRODUCING A NEW SENSE OF FLYING ON BOARD THE NEW FINNAIR AIRBUS A350

Finnair is Europe's first airline to fly the new, fuel-efficient and quiet Airbus A350 XWB. Experience a new sense of flying at [A350.finnair.com](https://www.finnair.com)

FINNAIR

LEDARE

Hej kära medlemmar!

Vi har det senaste året fått spontana kommentarer från flera av er om hur mycket bättre, mer läsvärd, nyttig och intressant KinaNytt blivit. Det är verkligen glädjande eftersom KinaNytt är ett av de viktigaste instrumenten vi har att förmedla all den kompetens och erfarenhet av Kina som finns dels hos er själva dels hos våra fantastiskt kunniga och erfarna medarbetare. Enligt flera av kommentarerna tycker man att KinaNytt idag presenterar insikter och analyser om Kina och affärsklimatet och de kommersiella förutsättningarna i Kina som ligger i den absoluta framkanten jämfört med vad andra svenska media rapporterar. I styrelsen känner vi därför att KinaNytt lever upp till vår långsiktiga målsättning om "Independent Intelligence", oberoende och insiktsfull förmedling av kunskap och erfarenhet som kan hjälpa medlemmarna till mer konkreta affärer med reducerad risk.

Men, och det är kärnan i mitt budskap den här gången, vi måste också få hjälp att förstå vad det är i övrigt, och mycket mera konkret och affärsrelaterat, som ni var och en behöver. Vad är er definition av medlemsvärde? Vilka utmaningar möter ni i er Kina-relaterade verksamhet som ni skulle vilja ha hjälp att analysera djupare och lösa? Vilken typ av mer specifik kunskap och erfarenhet skulle ni behöva komplettera med som kanske redan finns inom ramen för det nätverk som SCTC utgör?

Visserligen har vi i styrelsen en bred representation av olika typer av företag, geografisk lokalisering, branscher och kommersiella erfarenheter som hjälper styrelsen att förstå olika medlemsgruppers behov och synpunkter så att vi kan skapa medlemsvärde i det bredaste perspektivet. Men det kan ändå inte ersätta den direkta kontakten med er enskilda medlemmar.

Styrelsen kommer därför att börja utarbeta ett frågeunderlag som ska hjälpa oss att få ett mer konkret underlag för hur vi bättre ska kunna utveckla den kunskap och erfarenhet som finns bland er medlemmar, hur vi ska kunna samordna den bättre så att den blir mer överskådlig samt hur vi ska förmedla den via olika kanaler så att den blir lättillgänglig och relevant i den kommersiella vardagen.

Vi hoppas verkligen att ni utnyttjar detta tillfälle att förmedla era synpunkter, positiva eller kritiska, eftersom det hjälper oss i styrelsen att öka det direkta medlemsvärdet.

Slutligen ett stort tack till alla medlemmar och potentiella sådana som förenade sig med styrelsen över en härlig lunch i samband med styrelsemötet i Göteborg hos Business Region Göteborg. Nästa styrelsemöte äger rum hos SEB i Malmö den 10 december. Anteckna detta redan nu i kalendern och delta i den efterföljande lunchen som kommer att, precis som i Göteborg, innehålla intressanta och matnyttiga erfarenheter och analyser kring Kina. Ett utsökt tillfälle att kapitalisera på investeringen i medlemskapet i SCTC och nätverka. En fantastisk möjlighet att bidra till att den nylanserade verksamheten i södra Sverige utvecklas så att ni har tillgång till nätverket på nära håll. **Välkomna!! Det ska bli kul att träffa er.**

Thomas Lagerqvist
ordforande@sctc.se

” Det är kritiskt att vi får
veta vad ni tycker! ”

Kina exklusive Hongkong

Statistik januari – september 2015

BNP ökade med 6,9 procent och industriproduktionen ökade med 6,2 procent under årets första nio månader. De förverkligade utländska direktinvesteringarna ökade med 9,2 procent. Exporten minskade med 1,9 procent (exporten uppgick totalt till 1 664,1

miljarder USD) och importen minskade med 15,3 procent (importen uppgick till ett värde av 1 240 miljarder USD). Den sista september uppgick valutareserven till 3 514 miljarder USD. Det är en minskning med 9,6 procent sedan årsskiftet.

(Källa: HKTDC)

Major Economic Indicators	2014		Jan–Sep 2015	
	Value	Growth (%)	Value	Growth (%)
Area (sq km, mn)	9.6		9.6	
Population (mn)	1,367.8		1,367.8	
Gross Domestic Product (RMB bn)	63,613.9	7.3 ¹	48,777	6.9 ¹
Urban Per Capita Disposable Income (RMB)	28,844	6.8 ¹	23,512	6.8 ¹
Rural Per Capita Disposable Income (RMB)	10,489	9.2 ¹	8,297	9.5 ¹
Fixed Assets Investment ² (RMB bn)	50,200.5	15.7	39,453.1	10.3
Added-Value of Industrial Output ³ (RMB bn)		8.3 ¹		6.2 ¹
Consumer Goods Retail Sales (RMB bn)	26,239.4	12.0	21,608.0	10.5
Consumer Price Index		2.0		1.4
Exports (US\$ bn)	2,342.7	6.1	1,664.1	–1.9
Imports (US\$ bn)	1,960.3	0.4	1,240.0	–15.3
Trade Surplus (US\$ bn)	382.4		424.1	
Utilised Foreign Direct Investment (US\$ bn)	119.6	1.7	85.3 ⁴	9.2
Foreign Currency Reserves (US\$ bn)	3,840.0	0.5	3,514 ⁵	–9.6

Note: ¹ Real growth ² Urban investments in fixed assets ³ All state-owned and other types of enterprises with annual sales over RMB 20 million. ⁴ Jan–Aug 2015 ⁵ As end of September 2015. Sources: The National Bureau of Statistics, Ministry of Commerce, and General Administration of Customs.

MEDARBETARE

AGNETA ENGQVIST,
agneta@engqvist.cn

Agneta Engqvist har rapporterat från Kina för ett brett spektrum av tidningar sedan början av 1980-talet. Hon var bland annat korrespondent för Dagens industri i 21 år och följer dagens utveckling genom täta besök.

JOHAN MYRSTEN
johan.myrsten.stockholm@gmail.com

Johan Myrsten har som utlandsredaktör och skribent i Svenska Dagbladet bevakat Kinas och övriga Östasiens ekonomiska utveckling sedan början av 1990-talet.

GÖRAN LEIJONHUFVUD
goran@lionhead.se

Göran Leijonhufvud, journalist och forskare, har arbetat med Kina sedan 1966 då han kom rakt in i utbrottet av kulturrevolutionen. Aktuell med memoarboken "Pionjär och veteran. 50 år med Kina".

Göran bloggar om Kina på www.lionhead.se

KRISTINA SANDKLEF
kristinasandklef@yahoo.com

Kristina Sandklef började studera Kina 1990 och har arbetat i olika roller med Kina sedan 1998. Nu senast som makroekonom på East Capital. Kristina är i dag fristående rådgivare i Kina-frågor.

NYA
MEDLEMMAR

Så här presenterar företagen sig

Daniel Hagström,
vd och grundare
ReformTech

ReformTech Heating Technologies AB

ReformTech är ett cleantech-bolag som säljer värmesystem för en bättre miljö och en hållbar framtid. ReformTech säljer värmare för fordon, baserad på en unik teknikplattform, som möjliggör en oöverträffad effektivitet, bättre vikt vs effekt ratio så väl som dramatiskt minskade emissioner (noll partikelutsläpp) genom en unik design och katalytisk förbränning. ReformTech's kunder är främst globala fordonsbolag, såsom Volvo Cars, Volvo Buss och Scania, samt stora systemintegratörer.

ReformTech är närvarande i Kina och har ett bolag och fabrik i Cangzhou, Hebei. I Kina jobbar ReformTech med flera av de stora OEM-företag med nästa generations fordon, samt med uppvärmning av hushåll/fabriker.

ReformTech Heating Technologies AB

Skalholtsgatan 2
164 40 Kista
www.reformtech.se

Kontaktperson:
Daniel Hagström,
vd och grundare ReformTech
daniel.hagstrom@reformtech.se
Telefon: +46 70 319 75 05

ScanMarine AB

ScanMarine AB startade sin verksamhet 1980 av grundaren Krister Andersson, nuvarande vd och ägare och har sedan dess varit en väletablerad partner vid val av entreprenör för interiöra nybyggnader, ombyggnader och renoveringar av alla typer av fartyg.

Vårt senaste projekt i Kina handlar om nybyggnation av två färjor beställda av Rederi AB Gotland. Färjorna byggs hos CSSC OFFSHORE & MARINE ENGINEERING (GROUP) CO LTD i Kanton (Guangzhou), Kina.

Vi levererar ett komplett materialpaket och design för inredningen i passagerar- och personalområdena. Totalt rör det sig om närmare 9 500 m² per båt. Den första båten byggs just nu och beräknas vara klar för leverans under 2017 och den andra under 2018.

ScanMarine AB

Bäringe 1B, Annexet
241 95 Billinge
www.scanmarine.se

Kontaktpersoner:
Krister Andersson, vd
krister.andersson@scanmarine.se
Telefon: +46 70 5544058
Sven Åsberg, marknadsföring
sa@scanmarine.se
Telefon: +46 70 6153305

Fredrik Collenius,
operation manager
Visumservice AB

Visumservice AB

Visumservice AB är en nordisk koncern som assisterar med visumansökningar, legaliseringar och översättningar av dokument. Vi erbjuder professionell hantering och smidiga lösningar för såväl turist- som affärsresenärer. Visumservice har samarbeten med internationella agenter, resebyråer och universitet i, och utanför Sverige. Vi arbetar årligen med stora volymer viseringar för affärsresor, gruppresor och akademiska utbyten till Kina.

Vi ser att vår personal med sina detaljkunskaper och erfarenheter kommer att underlätta såväl turism som affärsutbyten mellan Sverige och Kina de kommande åren. Vi har också marknadens bästa webbportal för onlinebeställningar. Läs gärna mer på vår hemsida.

Visumservice AB

Linnégatan 76
115 23 Stockholm
www.visumservice.se

Kontaktperson:
Fredrik Collenius, operation manager
fc@visum.com
+46 70 717 42 36

Xi Jinping i stor diplomatisk offensiv

Rödaste mattan i London och öppning mot Taiwan men kyligt i Washington

I höst har president Xi Jinping höjt Kinas utrikespolitiska profil på flera sätt. Han har varit i Vita huset, i FN och i Buckingham Palace. Det gick trögt i USA. Men i London blev han däremot mottagen på **"den rödaste av röda mattor"**.

En av årets mest oväntade nyheter var dessutom när den kinesiske presidenten mötte Taiwans president Ma Yingjeou senare på hösten – första mötet på allra högsta nivå mellan parterna på 70 år. 🚩

ANALYS AV GÖRAN LEIJONHUFVUD,
goran@lionhead.se

Göran Leijonhufvud, journalist och forskare, har arbetat med Kina sedan 1966 då han kom rakt in i utbrottet av kulturevolutionen. Aktuell med memoarboken "Pionjär och veteran. 50 år med Kina". Göran bloggar om Kina på www.lionhead.se

Det blev ett gyllene mottagande för Xi Jinping i London. Han och drottning Elizabeth verkade trivas under kortegevägen. Foto: Yui Mok/REUTERS/TT

📌 **Mötet med Ma Yingjeou** hade stor symbolisk betydelse, men det största genombrottet i konkreta termer var ändå besöket i London. Britterna hälsade den kinesiske ledaren med största tänkbara pompa och ståt. Samtidigt trillade miljardkontrakt och samarbetsavtal in på rad. Det är en historisk vändning som förbluffar många.

Dagarna i England bekräftade en öppning för Kina i Europa som kan bli en handelspolitisk

motvikt mot USA i den kraftmätning som pågår kring Stilla havsasien.

Däremot var det kyla och misstänksamhet som präglade mötet mellan Xi Jinping och USA-presidenten Barack Obama i september. Ekonomiskt är de båda länderna mer beroende av varandra än någonsin tidigare. Det handlar om tillväxten för världens två största ekonomier.

Säkerhetspolitiskt har de gemensamma intressen av lugn och ordning på många håll i

världen för att säkra handeln och tillgången på råvaror. Ändå ökar spänningen dem emellan i många internationella och regionala frågor.

Obama riktar udden mot Kina när han driver igenom den långtgående frihandelspakten Trans-Pacific Partnership (TPP) med tolv länder kring Stilla havet. Kina står utanför. Initiativet får tolkas som ett försök att i någon mån hejda Kinas framväxt som en regional stormakt. Många av Kinas största handelspartners ingår

i avtalet – som USA, Japan, Australien och Vietnam. Tillsammans svarar medlemsländerna för 40 procent av världsekonomin.

Drabbar Kina och Hongkong

Men det USA-inspirerade frihandelsavtalet kan leda till att Kinas bruttonationalprodukt minskar med 2,2 procent, enligt kinesiska centralbankens analyschef Ma Jun. Andra ekonomer går inte lika långt, men pakten är inga goda nyheter

Fortsättning på nästa sida 📌

Det blev ett historiskt möte i Singapore med Xi Jinping och Ma Yingjeou. Det var anmärkningsvärt att Folkrepubliken Kinas president accepterade att möta Taiwans ledare på absolut jämställd fot. Foto: Roslan RAHMAN/AFP/TT

i en period när omvärlden är nervöst fixerad vid decimalerna i den kinesiska tillväxten. Det är Kina och Hongkong som blir de största förlorarna.

Å andra sidan står USA utanför Asiatiska investeringsbanken för infrastruktur som de kinesiska ledarna startade i fjol som ett alternativ till Världsbanken och Internationella valutafonden (se KinaNytt nr 2, 2015). Peking har givit banken rejält startkapital och en lång rad länder har blivit medlemmar, inklusive ledande EU-nationer.

Kinas alltmer högljudda krav på att äga praktiskt taget hela Syd kinesiska sjön har säkert bidragit till att många av länderna i Sydostasien har närmat sig USA och anslutit sig till det nya handelsavtalet. Kina har på sistone understrukit sina territoriella krav genom att bygga nya befästningar på omtvistade rev och småöar.

Konstant gräl

Allt detta är faktorer som tillsammans med det konstanta grälet mellan USA och Kina om mänskliga rättigheter gjorde att de båda ländernas ledare inte föll varandra om halsen när de träffades i Washington i september.

I frågan om Kinas dispyter med grann-

länderna vid Syd kinesiska sjön, upprepade Xi Jinping ståndpunkten att Kina har "rätt att upprätthålla sin territoriella integritet". Men han sade samtidigt till Obama att hans regering inte tänker militarisera de konstgjorda öar som man byggt där.

Konflikten kring gränsdragningarna i dessa vatten hettade till när amerikanska flottan i slutet av oktober lät en jagare stryka förbi de omstridda Spratly-öarna, även kallade Nansha. Där hävdar Kina en tolv sjömils territorialvattengräns runt öarna, medan USA ville markera att området måste räknas som internationellt vatten som är öppet för sjöfart.

Brittisk kursändring

Viktigaste framsteget vid samtalen i Washington var en överenskommelse om att försöka kontrollera cyberspionage genom regelbundna kontakter på ministernivå. Det är också ett område där anklagelser om intrång bollats fram och tillbaka över Stilla havet.

Men den kinesiske presidentens statsbesök i USA passerade relativt obemärkt och kom i skuggan för påven som var där samtidigt. Annat var det alltså en månad senare när Xi Jinping landade på brittisk mark

för sitt första statsbesök. En stor del av förklaringen är en svängning i den brittiska regeringens hållning.

Svängningen började redan när premiärminister Li Keqiang besökte London i juni 2014. Britterna vill ha kinesiska investeringar och de vill att England ska vara porten till Europa för Kina. Efter det besöket har brittiske premiärministern David Cameron och finansministern George Osborne målmedvetet ökat takten i utbytet med Peking.

Historiskt sett är tövädret anmärkningsvärt. Det var ju ändå den kinesiske kejsaren som iskallt och högdraget avvisade den engelske kungens invit till handelsutbyte år 1793. Och det var ju ändå britterna som under opiumkrigen på 1800-talet angrep Kina och i praktiken koloniserade strategiska hamnar och regioner. Britterna inledde huggsexan på Kina och tog bland annat över Hongkong som sin egen koloni.

Spänningar kring Hongkong

Hongkongs återgång till kinesiskt styre 1997 var en process som frestade hårt på förbindelserna, när den brittiske guvernören Chris Patten i elfte timmen försökte utvidga den kringskurna parlamentariska demokratin i kolonin. Det är först nu som de kinesiska

och brittiska regeringarna nått ett läge där Hongkongfrågan och gamla oförrätter hamnat i bakgrunden för nya strategiska och handelspolitiska perspektiv.

Inte mindre än 150 avtal på olika områden slöts under Xi Jinpings dagar i London. Han reste med en stor delegation från näringslivet på över 150 personer, varav många från de största statsägda bolagen.

Det sammanlagda värdet för alla avtal uppgavs till 40 miljarder pund, cirka 520 miljarder kronor, och de kan ge 3 900 brittiska jobb, enligt David Cameron. Avtalen spänner över vida fält. Dels är det teknologi, bilindustri, flygindustri och fastigheter. Men dels handlar det också om utbyte inom konst, kultur, film och television. Kina är ju redan är en ekonomisk supermakt men behöver utbytet med britererna för att stärka sin mjuka makt där landet släpar efter, säger några kommentatorer.

Kinesisk kärnkraft i England

Mest uppmärksammas är överenskommelsen om att Kina ska bygga ett kärnkraftverk i England och gå in som delägare med en tredjedel. Två statsägda kinesiska bolagsjättar kommer in som byggare. Det är också tal om ett liknande kinesiskt engagemang i ytterligare ett kärnkraftverk, där Kinabolag väntas få majoritet. En debatt är igång om hur lämpligt det är att Kina får en viktig roll inom ett så känsligt område för den nationella säkerheten.

De båda regeringarna är också överens om att pröva ett närmare samarbete mellan börserna i London och Shanghai. Samtidigt stöder kineserna City i London som en marknad för offshore handel med den kinesiska valutan yuan. Storbritannien kommer dessutom att bli det första västlandet som ger ut statsobligationer i yuan.

Britterna uppmuntrar även kinesiska bolag att lämna anbud på att bygga snabbtågsjärnvägar.

Ytterligare en viktig markering är David Camerons stöd för att Kina ska kunna få ett frihandelsavtal med EU. Både britterna och kineserna ser detta som en motvikt mot Washingtons framgång med frihandelsavtalet för Stilla havsregionen där Kina som sagt inte får vara med.

I marginalen till det omsusade högnivåbesöket kan vi konstatera att det redan är kinesiska bolag som bygger de ikoniska brittiska svarta taxibilarna och röda dubbeläckarna. Och, by the way Sir, en kinesisk skofirma köpte nyligen det lika ikoniska lek-saksvaruhuset Hamleys – för 100 miljoner pund.

Xi Jinping mot "politisering"

Under statsbesöket talade både briter och kineser om "en gyllene era" och "en ny nivå" i relationerna. Men var då allting bara frid och fröjd och rosiga förhoppningar om ett strålande ekonomiskt samarbete? Nej, så

fort någon aspekt snuddade vid politik eller värdegrund kunde det skorra lite.

Inför besöket sade Xi Jinping: "Låt oss inte politisera affärsbytet". Samtidigt var kinesiske ambassadören i London mycket aktiv med att varna de brittiska värdarna för att ta upp frågor om kinesisk politik och mänskliga rättigheter. Om så skedde skulle presidenten bli mycket besviken, lät ambassadören förstå.

De brittiska myndigheterna verkade mycket samarbetsvilliga när de släppte fram kinesiska regimanhängare i första åskådardledet längs kortegevägen för Xi Jinping och drottning Elizabeth. Denna högljudda hejarklack var uppenbarligen organiserad av kinesiska ambassaden med flaggor och skyltar och lejondansare. Samtidigt knuffade polisen undan kinesiska och tibetanska regimkritiker utom synhåll för kortegen. Några aktivister arresterades, allt händelser som några brittiska ledarskribenter har ifrågasatt.

Utvald partner

David Cameron sade att han hoppades att Storbritannien ska bli Kinas "utvalda partner i väst". Fast veckan efter var Tysklands förbundskansler Angela Merkel i Kina för sitt åttonde besök, så hon är nog av en annan åsikt. Och tyske ambassadören i Peking tvekar inte: "Bland västerlandets ledare är det hon som besökt landet flest gånger – och som kan Kina bäst."

Xi Jinping ser numera kontakterna med de ledande länderna i Västeuropa i skenet av sina tankar om nya "sidenvägar" västerut från Kina, det vill säga kommunikationsleder som de kinesiska ledarna hoppas ska kantas av möjligheter för kinesiska företag. (Se KinaNytt nr 2, 2015.) Och varför skulle inte en av lederna ha England som slutpunkt?

I multilaterala sammanhang har Kina li-tegrann kommit ut ur garderoben och börjat överge sin anonyma hållning. Den kinesiska regeringen har höjt sitt bidrag till från 3 till 5 procent av FN:s budget. Samtidigt slantade Xi Jinping upp tre miljarder dollar till en särskild fond för att hjälpa fattiga nationer att ta itu med klimathotet, när han besökte FN-skrapan i september. Dessutom lovade han tre miljarder dollar till två olika utvecklingsfonder under FN-paraplyet.

De fattigas bästa vän

Därmed putsar Kina på sin image som de fattiga nationernas bästa vän. Kina skickar också mer pengar och soldater till Förenta Nationernas fredsbevarande styrkor.

Även när det gäller att ta politisk ställning i säkerhetsrådet och generalförsamlingen har Kina blivit något tydligare. När säkerhetsrådet till exempel röstade om att fördöma den ryska ockupationen av Krim, lade Kina ner sin röst – det vill säga att Kina inte ställde sig på samma sida som Ryssland, vilket annars ofta sker i säkerhetsrådet.

Inför klimatkonferensen i Paris har de kinesiska ledarna gjort större utfästelser än inför det misslyckade klimatmötet i Köpenhamn 2009. Det blir spännande att se om Kina är berett att ta ett större ansvar för hela jordklotet denna gång.

Historiskt i Singapore

Det historiska mötet i Singapore mellan Kinas och Taiwans presidenter i början av november kom till utan föräningar för omvärlden. Det var 1945 som kommunistpartiets och nationalistpartiets högsta ledare möttes senast, det vill säga Mao Zedong och Chiang Kaishek. Vid slutet av inbördeskriget dem emellan flydde nationalisterna till Taiwan 1949.

Den långvariga fientligheten har under de senaste två årtiondena omvandlats till ett stadigt ökande ekonomiskt utbyte med investeringar åt båda håll, direkta kommunikationer och ömsesidig turism.

Politiskt har parterna sedan 1992 kommit överens om att vara oense. Båda hyllar principen om "ett Kina", men vardera sidan får ha sin egen tolkning av vad det innebär.

Den formeln upprepades nu under samtalet mellan Xi Jinping och Ma Yingjeou. Men det var mötet i sig som var bekräftelsen på ett relativt avspänt förhållande, samtidigt som ingen ville förändra status quo, ingen ville på detta stadium lägga till nytt innehåll. Det var ett möte med mera symbolvärde än substans. Bara det att de möttes på jämbördig nivå var ett budskap.

Xi Jinpings syften

Xi Jinping kan ha haft några olika syften med initiativet. Han kan ha velat stödja nationalistpartiet på Taiwan inför presidentvalet där i januari. Partiet är ju i princip för en återförening med Kina, fast inte under nuvarande villkor. Oppositionspartiet DPP, som troligen vinner valet, har en svalare inställning till Peking.

Vidare har president Xi deklarerat att han vill försöka åstadkomma ett genombrott i Taiwanfrågan under sina troligen tio år som president, varav han avverkat drygt två. Han anser att ett sådant genombrott skulle vara ett viktigt bidrag för att förverkliga idealet om "den kinesiska drömmen".

Men mötet i Singapore kan också få betydelse för Kinas ställning i de territoriella konflikterna i Syd kinesiska sjön. Det kan stärka en gemensam hållning för Peking och Taiwan i frågan. Dessutom sitter regeringen på Taiwan på viktiga historiska dokument som kan anföras som bevis för Kinas ståndpunkt. När nationalisterna flydde 1949 tog de nämligen med sig hela regeringsarkivet från Peking.

Detta visar hur flera utrikespolitiska frågor går in i varandra för den kinesiska ledningen. Xi Jinping har i höst verkligen försökt täcka in många av dem.

Hanse Ringström, SEB, efter 20 år med Asien:

Det är inte vi i väst som håller i taktpinnen längre

Han är försiktig optimist när det gäller den finansiella utvecklingen i Kina. Och han säger att det är inte vi i väst som håller i taktpinnen, även om amerikanarna tror det.

SEB:s Hanse Ringström har under 20 år av sin karriär sysslat med Asien på olika poster. Han har bidragit starkt till att utveckla bankens verksamheter i regionen.

AV AGNETA ENGQVIST,
agneta.engqvist@gmail.com

NYLIGEN ÅTERVÄNDE HAN TILL STOCKHOLM för att gå i pension. "Det är nyhetens behag att ha flexibilitet, men jag saknar den stimulans som det är att träffa kunder och kolleger."

Hanse Ringström har många minnen och intryck från Hongkong efter sammanlagt åtta år där.

"Vad jag älskade och älskar med Hongkong är att det är så möjlighetsorienterat. Viljan att spänna bågen. Att allt inte har fastnat i sina strukturer. Att folk är beredda att gå en extra mil", säger han. Samma dynamiska inställning ser han inte hemma i Sverige.

När det gäller inställningen till jobb och balans i livet är det mer arbets- och karriärinriktat i Asien. Folk ska ju vidare hela tiden, noterar Hanse Ringström.

"I Sverige handlar det mer om balans i livet. Och den balansen för de anställda börjar bli viktig också för företagen att ta hänsyn till."

Karriär och pengar är inte huvudsaken för alla svenska ungdomar i dag. Han ser hur många söker sig till de företag som har samma värdegrund som de själva, till exempel när det gäller CSR, det vill säga att företaget också tar ett samhällsansvar.

"Det är sådant våra lokalanställda i Hongkong aldrig hört talas om. De är emerging market. De är unga och hungri-

ga och vill göra en massa saker. Vi lever i gamla världen med väl uppbyggda strukturer och mogna marknader."

När Hanse Ringström blev tillfrågad 1990 om han ville ta över kontoret i Hongkong gick han hem och frågade sin fru Britt. Familjen hade småbarn. Hon hade tidigare sagt nej till New York, men nu sade hon:

"Jättespännande, klart att vi ska göra det."

Mötet med Hongkong och Kina öppnade ögonen på honom: "Jag var fullständigt häpen första året, även om man förstår att man aldrig riktigt förstår. Utvecklingen i Kina har varit explosiv."

Han kommer ihåg första gången i Shanghai 1989, inbjuden på lunch på Peace Hotel av Shanghai Pudong Development Bank. "När jag blickade ut såg jag Pudong på andra sidan floden, en byggarbetsplats med TV-tornet Pearl Tower som enda betydande konstruktion. I dag är Pudong som en jättestad, utbyggd ända bort till nya flygplatsen och med ett väl utvecklat nationellt finanscentrum."

"Det är ofattbart vilken utveckling kineserna åstadkommit."

Hanse Ringström tillägger samtidigt att naturligtvis kan man ha synpunkter när det gäller politik och mänskliga rättigheter.

"I dag är Kina en ekonomisk stormakt. De flesta kineser har inte tonvis med

Hanse Ringström

Ålder: 67 år.

Bor: Lägenhet i funkishus på Östermalm i Stockholm.

Familj: Hustrun Britt, arbetspsykolog, eget företag, och tre vuxna barn och ett barnbarn.

Studier: MBA Göteborgs universitet 1979. Fil kand, Lunds universitet 1973.

Karriär: 1974-1985 olika finansiella institutioner i Sverige, 1986-1991 kundansvarig på SEB International, 1991-1994 chef för SEB Hongkong, 1994-1999 senior kundansvarig på Enskilda och SEB Merchant Banking,

1999-2001 chef för Sinser Group inom Skandia AB, 2001-2005 global chef för kundrelationer på SEB Merchant Banking, 2005-2011 senior banker samt ordförande för SEB Asia Supervisory Board, från augusti 2011 till och med juni 2015 i Hongkong, ansvarig för SEB Asia, för att samordna bankens verksamhet i Asien. Därefter i pension.

Fritiden i Hongkong: Segling och hajker. Gast på stora kappseglingsbåtar från Royal Hong Kong Yacht Club vid tävlingar varannan vecka. Gick vandringsleder i bergen minst en gång i veckan. "Svårslagen upplevelse, bara Alperna kan ge något motsvarande."

Favoritrestaurang i Hongkong: Framför allt The Chinnery på Mandarin Oriental, "engelsk gourmetpub".

Mejladress: hanse.ringstrom@gmail.com

Hanse Ringströms bästa råd till den som ska flytta till Asien och jobba:

- Ha ett öppet sinne! Det är du som är gäst i verkligheten.
- Ha en kanal till huvudkontoret. Ett av jobben blir att sälja in Asien, förmedla hur det är att bryta mark där.
- Jätte viktigt att företaget har en klar Asienstrategi.
- Behandla människor som du själv vill bli behandlad. I slutändan är vi alla människor som vill bli respekterade. (Min pappas gamla ordspråk.)

pengar. Men de åker ändå utomlands, medan de flesta amerikaner inte ens varit vid sin egen västkust.”

”Så världsbilden ändras absolut. Kineserna håller i taktpinnen och har politiska ambitioner. De har slagit sig tillbaka till det de anser vara sin rätta plats. Det kan ta sig jobbiga uttryck som när det gäller Spratly-öarna (den territoriella konflikten i Sydkinesiska sjön).”

Hanse Ringström anser att det stora hindret för framsteg nu är att partiet inte vågar släppa kontrollen över marknaden överhuvudtaget.

Han tar den gängna sommarens börs-kollaps som exempel på en olämplig styrning från partiet. ”Det går inte att göra så. Börsen kollapsade efter en 140-procentig uppgång, Det är som en kasinoverksamhet. Ledarna var förmodligen rädda för social oro, därför gick de in, men det är också väldigt farligt.”

”Nu är vi vid en vägkorsning. Den fem-årskontrollerade ekonomin börjar komma till sitt slut. Nu är frågan: hur få igång serviceekonomin och privatkonsumtionen? Då funkar det inte att ha politisk styrd marknadsekonomi.”

I grunden uppfattar han politikerna som sansade och kompetenta.

Hanse Ringström säger att det är klart att det i Kina finns politiker som inte är så framåtsträvande, liksom i Sverige också.

Han menar i alla fall att i dag är det inte bara 70-åriga kommunistkämpar som styr.

”De är inte dumma, de tar råd. De tittar mycket på Singapore, hur man där på ett kontrollerat sätt tagit sig ur fattigdom utan att partiet förlorat kontrollen. De inser också att för att bli insläppta i finrummet måste partiets inflytande bli mindre påfallande, och även kontrollbehovet.”

Han anser att insikten hos de styrande finns, men frågan är hur lång vägen är dit.

För att förstå dagens affärsklimat hänvisar han till Fredrik Hähnel, SEB Shanghai, som tre gånger om året undersöker vad bankens kunder, alltså nordiska och tyska storföretag, säger om Kina.

”Ingen säger att det är farligt, att de vill lägga ner. Det handlar mest om hastigheten framåt. Om du vill vara ett företag som spelar på världskartan måste du vara i Kina. Men det handlar om andra lagar och regler. Man måste vidta vissa försiktighetsåtgärder.”

Hanse Ringström tycker som sagt att Kinas utveckling de senaste 30 åren är häpnadsväckande, men kanske har det gått lite väl fort, det finns inga sociala skyddsnet, alla måste förlita sig på det egna sparandet.

Han säger att det är ”rätt jobbigt att driva finansverksamhet i Kina”. Regelsystemet är luddigt och förändras ständigt: ett steg framåt, ett halvt tillbaka. Det är försöksinriktat och experimentellt.

Hanse Ringström tror att det kommer att ta tid att avreglera finansmarknaden, men han tror också att ledarna kommer att hantera processen förnuftigt.

När tyckte du att det var som roligast att bo och jobba i Hongkong?

”Det var mer av en utmaning första gången när jag var där 1991–1994 som chef för SEB Hongkong. Jag kom från en relativt skyddad miljö på banken och i Sverige. På den tiden var Kina inkluderat i SEB Hongkong. Det var en utvecklingsperiod för mig själv. Jag kom ut som en fullständig novis i regionen och blev chef för ett kontor med 64 personer, bara det var en utmaning.”

Han tyckte också att det var ”otroligt spännande” att bland annat följa de svenska stora börsföretagen som då hade sina Kinakontor i Hongkong.

Dessutom var det en innehållsrik och givande tid för hela familjen, med internationella skolor i Hongkong och många resor.

Andra perioden, 2011–2015 handlade mest om samordningen av bankens fem Asienkontor. Det var också spännande, men de svenska storföretagen hade då flyttat sina Kinakontor till Peking eller Shanghai.

I dag koncentrerar sig SEB i Asien på kunder från Sverige, övriga nordiska länder och Tyskland. Det är bankens så kallade hemmamarknadsstrategi.

”Inom bankens internationella nätverk sysslar vi bara med dessa företag som vi kan, och därmed kan stödja på bästa möjliga sätt.” Det gäller även i konkurrens med internationella banker som till exempel HSCB och CITI när de här företagen vill in eller är på marknader som exempelvis Asien, USA och Brasilien.”

Så här sammanfattar Hanse Ringström några av sina största intryck av kineserna:

”Vid mitt första besök i slutet av 1980-talet talade de om femårsplanen och risskörden. I dag möter vi moderna, professionella företagsledare som är inriktade på att tjäna pengar och jobba på, med global täckning som mål”, säger Hanse Ringström.

”Det är viktigt för kineserna att inte helt släppa sin stora och intressanta hemmamarknad till utlänningar.”

Han tycker de är duktiga:

”Alibabas e-handel är ledande i världen. Union Pay är så stort att det inte liknar någonting. Det finns många exempel. Kineserna har lärt sig, de har studerat och nu praktiserar de vad de lärt. Och många gånger på ett skickligt sätt.”

I väst anklagar många den kinesiska staten för att subventionera även privata kinesiska företag. Men Hanse Ringström påminner om att svenska företag som Ericsson och Asea inte funnits om inte de svenska statliga företagen hade varit stor- köpare, till exempel Telia och Vattenfall.

Vad är bäst med att vara pensionerad?

”Det är att i större utsträckning rå sin tid. Så länge hälsan är bra har man en bra stund kvar. Känner att inga dörrar är stängda, känner ingen panik. Man har erfarenheter och kan hjälpa andra som behöver stöd. Över tid ser jag fram emot att få lite uppdrag, gärna med Asienkoppling.”

Hanse Ringström kopplar gärna av med utomhusporter som segling och skidåkning. Han ser också fram emot mer tid med familjen.

”Jag har inte alltid varit på plats, jag har prioriterat jobbet. Nu hoppas jag ta igen en hel del och till exempel åka över och hjälpa dottern och första barnbarnet i London.”

Han hoppas också kunna läsa annat än faktaböcker om Kina och Asien, till exempel klassiker som Somerset Maugham – som till och med har bott på Oriental i Bangkok.

Hur många par svarta skor har du efter bankkarriären?

”Alldeles för många. Men tiderna förändras. Det blir nog ett och annat uppdrag som möjligtvis gör att man får dra på sig bankkostymen igen.”

FAKTA

SEB i Asien har i dag fem kontor: i Peking, Shanghai, Hongkong, Singapore och New Delhi med sammanlagt runt 200 anställda.

Över tid ser Hanse Ringström fram emot att få lite uppdrag, gärna med Asienkoppling. Här ser han en av Hongkongs ikoniska spårvagnar passera. Foto: Håkan Aldrin

Hanse Ringström anser att Kinas utveckling de senaste 30 åren är häpnadsväckande, men att den kanske har gått lite väl fort. Här promenerar han i kvarter på Hongkongön som väntar på att utvecklas. Foto: Håkan Aldrin

”De flesta kineser har inte tonvis med pengar. Men de åker ändå utomlands, medan de flesta amerikaner inte ens varit vid sin egen västkust.”

Stillahavsländernas avtal ställer Kina inför vägval

Flera frågetecken har rest sig över Kina sedan USA, Japan och tio andra stillahavsländer enats om det stora handelsavtalet Trans-Pacific Partnership. Kina har lanserat flera alternativ men utesluter inte en framtida anslutning till detta avtal.

AV JOHAN MYRSTEN,
johan.myrsten.stockholm@gmail.com

Det är ingen blygsam händelse det rör sig om. När tolv länder runt Stilla Havet i början av oktober gjorde upp om Trans-Pacific Partnership (TPP) beskrev många avtalet som det största frihandelsgenombrottet sedan Världshandelsorganisationen bildades 1995.

Avtalet omfattar sänkta tullar och handelshinder för tusentals varor och tjänster inom ett enormt geografiskt område med cirka 40 procent av världens BNP. Det sägs också innehålla mer långtgående regler än i andra frihandelsavtal om arbetsvillkor och rätten att bilda fria fackföreningar, miljökrav, investeringsvillkor, patentskydd, med mera. Avtalsparterna har också lovat att avstå från att manipulera sina valutakurser för att vinna fördelar mot konkurrenter.

På alla dessa vis ska TPP sätta "höga standarder", har amerikanerna hävdat.

Uppgårelsen förändrar också balansen mellan USA och Kina i dragkampen om makten i Stilla Havets region och regelverket för global handel och internationellt samarbete. Hur mycket är dock ännu en öppen fråga.

President Obama har själv framhållit att det nya avtalet ska begränsa Kinas makt: "När mer än 95 procent av våra potentiella kunder lever utanför våra gränser kan vi inte låta länder som Kina skriva reglerna för den globala ekonomin." Hans försvarsminister Ashton Carter har uttryckt sig än mer drastiskt: "TPP är lika viktigt för mig som att få ytterligare ett hangarfartyg".

Många minor finns förvisso kvar innan avtalet slutligen är i hamn. Det måste godkännas av en rad parlament där det finns gott om motståndare, inte minst i USAs kongress. Och även om avtalet till sist får alla klartecken – kanske 2017 – är många osäkra på hur långt alla avtalsvillkoren sedan kommer att uppfyllas i det verkliga livet.

"Elefanten i rummet"

Dessutom är alltså inte världens största handelsnation med. Kina beskrevs därför efter uppgörelsen som den frånvarande "elefanten i rummet".

Kina inbjöds visserligen 2012 av USAs dåvarande utrikesminister Hillary Clinton att komma med i TPP och året därpå antydde handelsministeriet i Peking att det studerade en sådan möjlighet, men så blev det inte. I analyserna skiftar förklaringarna – en del understryker att USA och flera andra länder egentligen inte velat ha med Kina, andra betonar att ledarna i Peking hur som helst inte är redo för de förändringar som skulle krävas, i alla fall inte än.

Från kinesisk sida har kommentarerna till avtalet hittills varit blandade och försiktigt avvaktande. En anslutning till TPP vid en senare tidpunkt har inte utesluts.

Den biträdande finansministern Zhu Guangyao underströk till exempel strax efter avtalet i oktober att ett frihandelsblock utan Kina inte är komplett. Han förklarade samtidigt att Kina både förstår och välkomnar de höga standarder som ingår i TPP. Kina är "mycket öppet" för den globala ekonomin och vill fortsätta de reformer som president Xi Jinping driver, sade han också.

Men TPP innebär utmaningar för kineserna. Blir avtalet förverkligat kan Kina tappa exportvärd flera tiotals miljarder dollar när länder som Vietnam, Malaysia och Nya Zeeland får ökat tillträde till marknaderna i exempelvis USA och Japan.

Kina prövar flera andra vägar

Samtidigt har Kina sannerligen inte varit passivt under de år som förhandlingarna om TPP pågått. Peking har drivit en rad alternativ och bland annat med framgång lanserat utvecklingsbanken Asian Infrastructure Investment Bank. Flera initiativ har tagits för att knyta upp olika länder genom bilaterala frihandelsavtal (exempelvis Sydkorea och Australien) eller i regionala frihandelsområden som ASEAN+3 (som omfattar Sydostasien, Sydkorea, Japan och Kina).

Kina har också i flera år strävat efter att få med sig både Syd- och Stilla Havets region i ett mycket stort frihandelsområde (Regional Comprehensive Economic Partnership). I de samtal som deltar bland andra Indien, Sydkorea, Japan, Australien och Nya Zeeland samt ASEAN-länderna – alltså även flera av medlemmarna i TPP.

Snabbare genomslag kan Kina få genom sina gigantiska planer på internationella väg- och infrastrukturprojekt, alltså de ambitioner som sammanfattas med slagordet "One Belt, One Road".

Det finns även andra vägar att pröva för Kina, bland annat att försöka få till stånd ett investeringsavtal med USA.

EU kan bli mer intressant för Kina

Ett alternativ är också att TPP får Kina att närma sig Europa. På den fronten sker en hel del:

- EU och Kina förhandlar om ett bilateralt investeringsavtal, som kanske kan bli klart 2016.
- Kina vill påbörja förhandlingar om ett frihandelsavtal med EU, medan européerna hittills har sett det som ett mål på lång sikt.
- Ett framtida samarbete mellan EU och Kina kan också växa fram kring "One Belt, One Road".

- Kina har erbjudit sig att bidra till EU-kommissionens stora investeringsprogram, och EU vill undersöka möjligheten för Kina att bli medlem i utvecklingsbanken EBRD.
- Kina har redan gjort betydande satsningar i krisdrabbade EU-länder, som exempelvis Grekland.

Inrikespolitisk sprängkraft

Men en kärnfråga när det gäller Kinas förhållande till TPP är hela tiden hur långt kommunistpartiet är redo att gå när det gäller att genomföra marknadsliberala reformer, minska statsföretagens roll, ge fackliga organisationer större spelrum, skydda patent och öppna hemmamarknaden mer. Sådana förändringar lär behövas om Kina skulle vilja gå med i TPP, och det kan ge reformivrarna i partiet argument. Men det kan också ge motståndarna argument. Här finns inrikespolitisk sprängkraft. ■

Avtalet om Trans-Pacific Partnership (TPP)

Tolv stater har träffat detta mycket omfattande avtal om frihandel för varor och tjänster samt regler för arbetsvillkor, miljö, patent, med mera. De tolv är USA, Japan, Kanada, Mexiko, Peru, Chile, Australien, Nya Zeeland, Brunei, Singapore, Malaysia och Vietnam.

Fler kan tillkomma; bland annat har Indonesien, Filippinerna och Sydkorea signalerat sitt intresse för att ansluta sig.

Lång historia – och än är allt inte klart

TPP har en lång historia. Redan för tio år sedan avtalade fyra länder om frihandel: Chile, Nya Zeeland, Singapore och Brunei. Därefter har medlemskretsen och ambitionerna vidgats väsentligt.

Det TPP-avtal som träffades den 5 oktober efter många års förhandlingar måste godkännas slutgiltigt i alla medlemsländerna. Motståndet är starkt på flera håll, inte minst i USAs kongress.

Näringsminister Mikael Damberg mötte de svenska bolagen på plats i Peking i september.
Foto: Ambassaden i Peking

Näringsminister Mikael Damberg i KinaNytt-intervju:

Reformerna öppnar nya möjligheter för svenska företag

Det finns flera utmaningar för svenska företag i Kina, men de håller ställningarna och de stora strukturreformerna kan på sikt öka efterfrågan på deras produkter i landet, säger näringsminister Mikael Damberg till KinaNytt. Enligt honom är bildandet av Team Sweden en viktig insats för att förbättra exportfrämjandet, också i Kina.

Fråga: Hur ser du på de svenska företagens möjligheter och problem i Kina? Vilka mål har regeringen när det gäller affärerna med Kina? Vilka politiska komplikationer är svårast och mest intressanta?

Mikael Damberg:

Kina är vår största handelspartner i Asien och den marknad som, globalt sett, växer snabbast i kronor och ören. Det är ett land i snabb förändring, där det förvisso sker en kraftig ekonomisk inbromsning, men samtidigt betydande reformer för en ökad ekonomisk

liberalisering. Strukturella reformer ska genomföras före 2020 för att möjliggöra en övergång till en mer hållbar ekonomisk modell med inhemsk konsumtion, innovation och en växande tjänstesektor som viktiga drivkrafter.

I takt med de här förändringarna öppnas nya möjligheter, som i ett längre perspektiv kan öka efterfrågan på svenska produkter och lösningar, som konsumtionsvaror och miljöteknik.

Samtidigt är Kina ett land som kräver särskilda främjarinsatser då det fortfarande finns betydande trösklar för företagen att ta sig över för att få in en fot på marknaden. Målet är att de åtgärder som regeringen lyfter fram i exportstrategin ska bidra till att ge svenska företag så goda förutsättningar som möjligt att utnyttja sina konkurrensfördelar, inte bara inom traditionellt starka områden såsom fordons-, informationsteknologi- och metallindustrin

utan även inom den under senare år starkt växande exportindustrin med medicinska och farmaceutiska produkter, övrig hälsovård, tjänstesektorn, de kreativa näringarna, miljö- och samhällsbyggnadsområdet samt den allt viktigare livsmedelssektorn.

För de företag som redan är på plats i Kina tror jag att den kinesiska ekonomiska nedgången ligger överst på listan av utmaningar, liksom den ökande konkurrensen på marknaden – både i form av privata och statligt ägda företag – och en uppfattning att utländska företag diskrimineras.

Ny lagstiftning och oklarheter vad gäller implementering kan också vara besvärligt för företagen. De restriktioner som finns för internetanvändning är ett annat område, där svårigheterna tenderar att öka.

Fråga: Hur stora möjligheter har egentligen utpekade svenska exportförhoppningar inom nyare sektorer som exempelvis grön teknologi och samhällsplanering i Kina, och hur hårt har konkurrenstrycket ökat för klassiska svenska exportframgångar inom verkstadsindustrin? Kort sagt: hur går det med den svenska konkurrenskraften i Kina?

De svenska företagen håller ställningarna på den kinesiska marknaden, med kvalitet, design och gott management som främsta konkurrensfördelar. Servicenäringarna går framåt. Sverige har gott rykte i Kina och intresset är stort för svenska samhällslösningar, svensk teknologi, innovation och forskning. Det är våra komparativa fördelar.

Samtidigt minskar teknikförsprånget och marknadsandelarna inom traditionell industri på grund av ökande konkurrens.

Fråga: Egna intryck av besöket i Kina tidigare i höst? Var det något som överraskade eller gav en ny bild?

Vid mötet på svenska handelskammaren i Peking fick jag höra att svenska skolan lagts ned och att många svenskar flyttar hem från Kina. Det var lite överraskande med tanke på de stora möjligheterna för svenska företag, men en del av förklaringen visade sig vara den dåliga luften och även krångel med viseringar och arbetstillstånd och liknande.

Fråga: Vad gav mötena med svenskar på plats i Kina?

Det var roligt att träffa de svenska företagens representanter för att höra om deras arbete, inte minst deras engagemang när det gäller hållbart företagande i Kina. CSR är ett område där svenska företag kan göra – och gör – skillnad i Kina. Det är också ett område där

Fortsättning på sidan 40

Intervjun genomfördes genom frågor och svar via mejl.

AV JOHAN MYRSTEN,
johan.myrsten.stockholm@gmail.com

E-handeln exploderar i Kina

Ett urval näthandelssidor från "alla singlars dag" den 11 november i år.

E-handeln utvecklas spektakulärt snabbt i Kina. Ekonomin saktar ner men kineserna handlar alltmer på internet. Fler och fler utländska företag med konsumentvaror börjar förstå hur stort det här är. Och att snabbhet är A och O. Din sida ska kunna öppnas på max två sekunder och en kund ska få svar lika snabbt.

En markering av hur stor e-handeln i Kina har blivit är "alla singlars dag" den 11 november, då alla rekord i transaktioner och försäljningsbelopp brukar slås. Idén att fira alla singlars dag just den dagen har kineserna tagit över från Sydkorea. 11.11 är ju ett datum med fyra ettor/singlar. Kineserna har gjort dagen till världens största shoppinghändelse. Under denna enda dag i år registrerade Alibaba, den världsledande kinesiska internetjätten, köp för svindlande 91.2 miljarder yuan, motsvarande 124 miljarder kronor. Det är en ökning med 60 procent jämfört med fjolåret och nästan dubbelt så mycket som Sveriges julhandel i butiker och på nätet tillsammans.

Även svenska klädkedjan H&M deltog i år med liv och lust på kinesiska singlarnas dag och erbjöd upp till "70 procents rabatt på 1111 varor". I bolagets senaste kvartalsrapporter framhåller vd Karl-Johan Persson att försäljningen på nätet blir allt viktigare.

"Satsningen på online kostar oss nu, men det är klokt och kommer att betyda mycket för H&M under många år", sade han inför starten av företagets näthandel i Kina för ett år sedan. Samtidigt fortsätter klädkedjan att öppna nya butiker i landet, så att det snart är över 300.

Alltfler branschfolk talar om vikten av att butiker och näthandel samverkar. Många kinesiska kunder tittar på varorna i butik men går sedan hem eller till kontoret och handlar på nätet.

Alibaba driver på utvecklingen

Det är Alibaba som driver på e-handeln. Bolaget sålde i fjol varor för motsvarande 2 151 miljarder kronor på sina plattformar, lika med drygt hälften av Sveriges BNP.

Alibaba har 367 miljoner aktiva konsumenter på sina plattformar för näthandel. Bolaget har 80 procent av marknaden och dess betaltjänst Alipay är världens största, den har passerat Paypal med råge.

Hela den kinesiska näthandeln hade en försäljning på motsvarande 2 560 miljarder kronor 2014. Prognoserna säger att den siffran blir nästan tre gånger större 2017.

Detta förklarar varför utländska konsument-

varuföretag vill ge sig in i den kinesiska e-handeln.

Bland svenska företag har Ikea och H&M valt att öppna sina egna e-butiker för Kina. Blueair, som tillverkar luftrenare, har en egen nätbutik på Tmall. Det är Alibabas plattform där producenter säljer direkt till kund. Även Fjällräven finns på Tmall.

Företag som Semper, Acne och Oriflame har inga egna nätbutiker för Kina, men förekommer ofta på Taobao, en annan av Alibabas plattformar.

Att etablera sig i den kinesiska näthandeln ger inte nödvändigtvis ökad lönsamhet i förstone. För många utländska företag är det snarare ett försök att komma in på den kinesiska marknaden.

Viktigt samarbeta med lokal partner

De företag som vill kasta sig ut på den heta onlinemarknaden gör klokt i att arbeta tillsammans med ett etablerat lokalt företag, enligt it-experter med kinesisk erfarenhet.

Det är viktigt att detta lokala företag kan hjälpa till att registrera ett domännamn med en cn-adress, det vill säga en adress på kinesiska internet. Samarbetsföretaget måste också svara för tekniska lösningar som garanterar att sajten kan öppnas riktigt snabbt.

Det handlar om en eller ett två sekunder, innan en kinesisk kund går vidare till en annan sajt, enligt konsultfirman Social Brand Watch i Shanghai.

Där finns också Tomas Larsson som är chef för Kairos Future i Kina. Det är ett företag som arbetar med marknadsanalys och omvärldsbevakning. I samband med olika kunduppdrag har Tomas Larsson fått inblickar i den kinesiska näthandeln.

"Att handla på nätet i Kina är i dag en del av vardagen. Och det är bekvämt och bra. Det är bara att surfa in och så kommer varorna hem till dörren eller till kontoret", säger Tomas Larsson.

Fortsättning på sidan 42

AV AGNETA ENGQVIST,
agneta.engqvist@gmail.com

Foto: Agneta Engqvist

Per Plate, Välinge Innovation, på väg mot det många bara drömmer om

Fångad av de kinesiska tecknen

Intresset som blev till en hobby

Alla som gör affärer med Kina har väl någon gång tänkt börja läsa kinesiska eller åtminstone lära sig några ord och fraser på mandarin.

Per Plate gjorde slag i saken. På kuppen har han blivit ordentligt biten. De senaste tre åren har han ägnat över tvåtusen timmar av sin fritid till att förkovra sig.

AV AGNETA ENGQVIST,
agneta.engqvist@gmail.com

📌 **MEST FÖRTJUST ÄR HAN I DE KINESISKA TECKNEN**, i dag kan han tvåtusen på väg mot tretusen. Målet är att kunna läsa en dagstidning. Och han är stolt att kunna svara direkt på de flesta kinesiska affärsmejlen.

Till och från jobbet, en halvtimme i varje riktning, lyssnar han på mandarin från lärobokens ljudfiler.

Ja, Per Plate har blivit så intresserad av att lära sig kinesiska att han även ägnar minst en timme efter jobbet varje dag med Skritter, en ny app som han tycker är bästa hjälpen för den som vill lära sig mandarin.

”Och mer studier blir det på lördagarna och söndagarna. Jag gör det för mitt eget höga nöjes skull”, säger han. Det som började som ett intresse är nu hans hobby – ibland till familjens irritation.

”Att läsa kinesiska är kul. Jag har alltid varit intresserad av språk, förstår både franska och italienska bra”, säger han när vi sitter i konferensrummet på företagets huvudkontor. Det är det enda sexvåningshuset i skånska Viken som annars är mest känt för sina korsvirkeshus från 1600- och 1700-talen och sina fina tomater och villor.

När jag kommer dit är den kinesiska flaggan hissad för KinaNytt. Ett högt elektriskt stängsel omger hela området och det går inte att komma in i huset utan att bli hämtad. Som besökare går det inte heller att ta sig genom en enda dörr själv inne i huset.

Det är som ett fort, konstaterar jag. Här inne finns nämligen en stor park av datorer som innehåller blivande patent och annat på utvecklingstadiet både för företaget och dess kunder. Allt detta är stöldbegärligt och det stora huset ligger för sig självt, lite avsidet.

Det prisbelönta Välinge Innovation AB är ett av Sveriges mest anonyma bolag. Kanske inte så konstigt eftersom det är ett Business to Business-företag, med de flesta kunder i utlandet.

Välinge Innovation säljer licenser som bygger på grundarens uppfinning av så kallade klickgolv.

Per Plate är kundansvarig för allt som rör 55 av företagets 75 licenstagare i Kina. Bara i år har han signat åtta av dem och fler står på tur.

Hans entusiasm för det som rör språket i Kina påverkar även presumtiva kunder positivt.

”Det är bra att visa intresse för kinesiska språket och kulturen när man är på företagsbesök. Jag har fått mer förståelse hur det fungerar i affärsrelationer. Alla är mycket tillmötesgående när de märker att man anstränger sig.”

Per Plate började på Välinge Innovation 2008 och gjorde sin första tjänsteresa till Kina det året och fick ta hand om sina första kundföretag i landet. Det han kan ångra är att han inte från dag ett började lära sig språket.

Fortsättning på sidan 40

Per Plate demonstrerar principen för klickgolvet.
Foto: Agneta Engqvist

不见得, bùjiàn dé,
inte nödvändigtvis,
är bland de senaste
uttrycken på kinesiska
som Per Plate lärt sig.
”Det kan komma väl till
pass”, säger han.

Per Plate

Ålder: 55 år.

Bor: I patriciervilla från 1924 i Ångelholm.

Familj: Hustru Eva, personalvetare och två söner, 18 och 20 år. som båda studerar utveckling av dataspel, den yngre på gymnasium, den äldre på högskola.

Utbildning: Gymnasieingenjör, maskinteknik.

Karriär: 1982–1985 maskinkonstruktör på NRN Produktion AB, Klippan, 1985–1986 projektkoordinator och konstruktör på Österbergs Förpackningsmaskiner AB, Göteborg, 1986–1992 konstruktör av specialmaskiner inom materialhantering Famico AB,

Uddevalla/Klippan, 1992–2002 P Plate Construction AB, därefter Tiptec AB, Ångelholm, egna företag för specialmaskiner inom materialhantering, 2002–2005 teknisk chef och konstruktör på medicinteknikföretaget Human Care AB Lund, 2005–2007 global produktchef för patient-taklyftar på multinationella företaget Arjo Huntleigh, Eslöv, sedan 2008 på Välinge Innovation AB, Viken, i dag ansvarig för ett 50-tal företag/licenstagare i Kina.

Erfarenhet av Kina: Första resan mars 2008, till golvmässa i Shanghai. Hittills gjort ett tjugotal resor, mestadels till nordöstra Kina.

Kunskaper i kinesiska: Hittills cirka 2 000 tecken.

Kopplar av med på fritiden: Renovering av villan, segling, skidåkning och golf.

Hobby: Träna på kinesiska tecken.

Favoritrestaurang i Kina: Har flera favoriter men Waipo ji, Mormors ställe, på 818 Nanjing West Road, Jing'an, Shanghai, "har mycket och god mat till bra pris".

Mejladress:
per.plate@valinge.se

Klickgolvet på segertåg i Kina

Den svenska uppfinningen klickgolv gör sitt segertåg i Kina. "I Kina har vi med råge de flesta av våra kunder i världen", säger Per Plate på Välinge Innovation som är intervjuad om sina studier i kinesiska här intill.

Mannen som hittade på det smarta låssystemet för golvläggning är Darko Perván, i dag 69 år, grundare och styrelseordförande i Välinge Innovation AB. Han är fortfarande aktiv och svarar för de flesta av gruppens 1 300 patent.

Han kom som åttaåring från Kroatien till Sverige och jobbade så småningom i multinationella företag som Perstorp, Swedish Match och Gränges, innan han fick idén till klickgolvet och startade Välinge Innovation 1994.

Hans klickgolv visas som en av fem banbrytande svenska uppfinningar på den permanenta utställningen hos Patentverket i Stockholm. De andra fyra är metaköket, skiftnyckeln, blytlåset och tetrapak.

Företaget plöjer ner ungefär halva vinsten i forskning och utveckling, det vill säga drygt 160 miljoner kronor. "Välinge har mer forskning och utveckling än hela golvbranschen i världen tillsammans", slår Per Plate fast.

Välinge Innovation fick tidigare i år hedersbetygelsen "Export Hermes". Den tilldelas årligen ett svenskt företag som genomfört anmärkningsvärda exportsatsningar.

Totalt har trägolvssidan stagnerat eller gått ner i världen, men klickgolven har ökat och i Kina ligger den tillväxten på 15–20 procent per år.

"Därför har vi en stigande tendens på en sjunkande marknad", säger Per Josefsson, regionansvarig för Kina och Korea. Kina brukar han besöka ett par tre gånger om året.

Välinge Innovation lever på att licensiera sina patent i hela världen, Sverige är bara en liten del.

"Vi hjälper våra kunder med kvalitet, tester och produktutveckling. Vi tar betalt efter vad de säljer. Vi vill att de ska tjäna mer och vi vill hjälpa dem att bli konkurrenskraftiga på världsmarknaden", säger Per Josefsson.

60 procent av vad som produceras av klickgolv i Kina går på export.

Per Josefsson förklarar varför han är särskilt optimistisk om Kina.

"Nu har vi lyft oss från golvet och tittar på möbler typ skåpstommar och byråer till exempel. Vi tror att denna klickteknik även på möbler kommer att bli stor i Kina."

Händer det att kinesiska företag kopierar er teknik eller inte betalar för att de använder den?

"Visst försöker företag i Kina hitta vägar att kringgå att betala. De tycker att tekniken är så enkel och förstår inte varför de ska behöva en licens. Men när de förstår att vi äger tekniken då betalar de", förklarar Per Plate.

Han säger att ibland måste Välinge Innovation stämma kinesiska företag. Men ofta görs det upp i godo, det är sällan det går till domstol.

Foto: Agneta Engqvist

Välinge Innovation AB

I Viken ligger huvudkontoret inklusive laboratorium och produktionshall för att hjälpa licenstagare med allt från klickgolv till "pulvergolv". Där pågår också en storskalig pulvertillverkning för en ytteknik för golv.

Representationskontor i Shanghai sedan 2008, tre anställda ska bli fyra i år. Även i USA finns ett representationskontor.

Vd: Niclas Håkansson.

Styrelseordförande: Uppfinnaren och grundaren Darko Perván.

Huvudägare: Familjen Perván.

Antal anställda i Välinge: Ökar, för närvarande 100 personer.

Omsättning 2014: 84 miljoner euro, närmare 800 miljoner kronor.

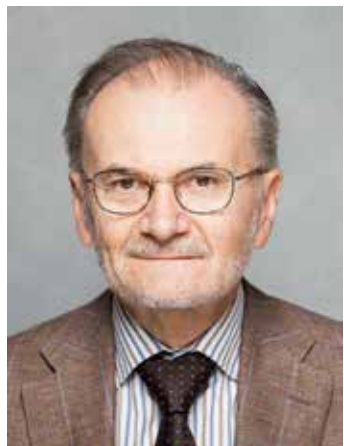
Beviljade patent i världen: 1 341. De flesta gäller klicktekniken för golv, byggpaneler, väggar och möbler.

Förväntade patent inom ett par år: 5 000 nya för material och ny ytteknik.

Antal licenstagare/kunder i världen: över 170, varav totalt 75 i Kina.

Viken är en tätort med cirka 4 000 invånare cirka en och en halv mil norr om Helsingborg, största delen ingår i Höganäs kommun.

Kan Kina vända världen?

KNUT ANTON MORK,
Seniorekonom, Handelsbanken

Knut Anton Mork är en av Norges mest erkända ekonomer och har erfarenhet från både akademien och den privata sektorn. Knut Anton Mork är idag seniorekonom i Handelsbanken Norge. Genom KinaNytts gästanalytiker har vi ambitionen att ge våra läsare djupare insikter om den ekonomiska utvecklingen i Kina och dess konsekvenser både nationellt och internationellt. Artikelförfattarens analys är givetvis unik och ger uttryck för respektive analytikers bedömning av den rådande situationen vid artikelns tillkomst.

För första gången står Kina i centrum för det som potentiellt kan bli en ny global kris. Kinesiska ledare har varit vana vid att deras land står på utsidan, skyddad från utlänningars dårskap. Faktiskt kunde man registrera en viss skadeglädje efter den globala finanskrisen. Men nu tycks det dyka upp problem i Kina vars vågor sprids över hela världen. Hur allvarligt är detta?

Ingen vet hur mycket man kan lita på kinesiska makrodata. Men nu visar även de officiella siffrorna att tillväxten avmattas allt snabbare. Efter år med överinvesteringar lider industrin av betydande överkapacitet. Hög lönetillväxt har ökat kostnaderna. Med fallande exportpriser och inhemska försäljningspriser faller därför lönsamheten. Samtidigt står ett stort antal bostäder tomma, särskilt i de mindre städerna. Efter en fördubbling på bara sex månader har aktiemarknaden kollapsat och hålls nu uppe av drakoniska offentliga åtgärder. Valutan har devalverats; och företagets skuldsättning har nått farligt hög nivå. Risker finns att detta är en bubbla som kan brista när som helst.

Myndigheterna vet inte riktigt vad de ska göra. De har insett att omfattande reformer krävs om industrin ska kunna fortsätta växa. President Xi Jinping presenterade en rätt imponerande reformplan efter plenumsammanträdet i kommunistpartiet för två år sedan. Men implementeringen har gått mycket trögt. För det första har utrikespolitik och kamp mot korruption (eller kanske intern maktkamp) prioriterats. För det andra är motståndet mot reformer stort från etablerade krafter, som riskerar förlora sina privilegier. Och för det tredje tenderar reformer att dämpa tillväxten än mera på kort sikt även om dessa behövs för att upprätthålla tillväxten på längre sikt.

Trots imponerande reformplaner har därför kinesiska myndigheter fallit tillbaka i gamla synder och tagit till en mängd olika kortsiktiga stimulansåtgärder. Det

rör sig om utökad kredit och likviditet till olika syften, sänkt ränta (åtminstone som rekommendation till bankerna, som nu faktisk kan bestämma sina räntor själva), sänkta krav på eget kapital för bostadsköpare, och så vidare. Sådana åtgärder hjälper om det enda ändamålet är att hålla tillväxten uppe på kort sikt. Men ju längre man skjuter på reformerna, ju svårare blir de att genomföra.

Ett liknande dilemma gäller finansmarknaderna. Man vill att renminbin ska bli del av IMF:s valutakorg SDR (special drawing rights); men detta kräver att kapitalkontroller byggs upp och marknaderna avregleras. Vidare har man omorganiserat valutamarknaden, men infört nya ingrepp för att förhindra kapitalflykt. Aktiemarknaden avreglerades medan den steg; men när den började falla, infördes rätt drakoniska åtgärder för att hålla Shanghai-indexet över 3 000. Kinas försök att visa att man kan styra marknaderna har nästan visat det motsatta.

Denna tvekan behöver inte få Kina att kollapsa. Långsamt avtagande tillväxttakt är mycket mer sannolikt. Men i världsekonomin märker man redan inverkan av att kraften har gått ur den kinesiska tillväxtmaskinen. Detta ser man framför allt i energi- och råvarumarknaderna, med kraftiga prisfall för kol, järnmalm, koppar, glas och cement. På oljemarknaden har Saudiarabiens beslut att kämpa mot de amerikanska skifferproducenterna om marknadsandelar naturligtvis varit viktigare. Men besvikelsen över att den kinesiska tillväxttaket har bromsat in så kraftigt har i all sannolikhet också bidragit en hel del till det stora prisfallet.

Detta skulle man tro var bra för världsekonomin. Men så enkelt är det inte. Detta rör sig om relativa priser och inte om någon absolut kostnadsnivå. När relativa priser förändras får man vinnare och förlorare, och förlorarnas förluster motverkar vinnarnas vinster. Dessutom ger prisförändringar upphov

till beteendeförändringar; och sådana förändringar för ofta med sig kostsamma friktioner. Därmed kan nettoeffekten för världen som helhet bli negativ.

Så är fallet för många av de nya tillväxtekonomierna, som Brasilien, Ryssland, Venezuela och Nigeria. Malaysia och Indonesien klarar sig bättre, men också dessa märker problemen. Indien har tur därför att de inte är energi- eller råvaruleverantörer till Kina eller andra. Men även många av de så kallade avancerade ekonomierna märker problemen. Det gäller självklart energi- och råvaruländer som Australien, Kanada och Norge. Men också USA, som normalt anses som den stora vinnaren när oljepriset faller, märker motvinden från fallande efterfrågan på amerikanernas exportvaror från Kina och de andra tillväxtekonomierna, i tillägg till den starka dollarn och naturligtvis avmattningen i den amerikanska oljeindustrin. Europa tycks något mindre påverkat, men även den tyska industrin har bromsat in.

Detta har alltså skett trots fortsatt kinesisk tillväxt på eller nära sju procent. Om denna situation i Kina skulle försämrats ytterligare, kan vi inte bortse från mer märkbara konsekvenser.

Men har inte vi i västvärlden tillräcklig kontroll över våra ekonomier för att kunna undvika det värsta? Det är naturligtvis vad vi har blivit vana vid att tänka. Problemet är att med nollräntor (eller lägre) i de flesta utvecklade ekonomier finns det gränser för hur mycket penningpolitiken kan uträtta. Finanspolitiken finns kvar, och det finns goda argument för att använda den just nu när räntorna är låga, till exempel till underhåll av infrastruktur i både USA och Europa. Men det politiska motståndet mot expansiv finanspolitik är jättestarkt på båda sidor av Atlanten. Om varken penningpolitik eller finanspolitik kan användas, är världen verkligen sårbar, vare sig hotet kommer från Kina eller någon annan plats. ■

Äntligen – ett Nobelpris som räknas

Kina ser början på en ny era

"Det senaste decenniet har Kina ökat sina anslag till forskning och utveckling med 23 procent"

Så fick Kina äntligen ett Nobelpris i ett naturvetenskapligt ämne och kunde visa omvärlden att man faktiskt är en kunskapsnation som räknas. Förvisso fick Tu Youyou Nobelpriset i medicin för forskning som bedrevs för över 40 år sedan, men det är vanligt att forskare belönas med Nobelpriset många år, ofta årtionden, efter sina upptäckter. För många kineser är inte detta ett enskilt pris, utan början på en ny era där kinesisk forskning även i framtiden kommer att belönas med fler Nobelpris.

Som vi alla vet vill Kina bli en ledande kunskapsnation där innovation står i centrum för att hjälpa den inhemska ekonomin och utvecklingen framåt. Det är framför allt viktigt för att landet inte ska fastna i den så kallade medelinkomstfällan, där så många andra utvecklingsländer med snabb ekonomisk tillväxt baserad på billig arbetskraft och export hamnat. De länder som tagit sig förbi medelinkomstfällan är länder, exempelvis Japan och Sydkorea, som satsat på teknikutveckling och forskning för att öka sin produktivitet med innovation och därmed kunnat klättra allt högre i produktionskedjan. Detta är en anledning till att Kina satsat starkt på forskning och utveckling de senaste tjugo åren.

2013 lade Kina 2.1 procent av sin BNP på forskning och utveckling (motsvarande siffra för Sverige var 3.3 procent), enligt *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2015*. Under det senaste decenniet har Kina ökat sina anslag till forskning och utveckling med 23 procent och årligen utexamineras över en miljon ingenjörer i landet. 2013 doktorerade över 53 000 personer i Kina, av dem doktorerade 39 390 personer inom teknik och naturvetenskap. Sammanlagt finns det nära 300 000 doktorander i Kina, enligt officiell statistik, och 220 000 av dem doktorerar inom teknik och naturvetenskap.

Merparten av anslagen kommer direkt från företagen

Majoriteten av forskningsanslagen går dock till strategisk tillämpad forskning, det vill säga forskning som kan öka produktiv-

teten och förbättra företagens innovation. 80 procent av anslagen till forskning och utveckling kommer direkt från företagen och bedrivs både i företag och i forskningsinstitut på universitet och högskolor. Det kan vara värt att notera att traditionellt så ägnade inte de kinesiska statliga företagen sig åt forskning och utveckling, utan den bedrevs på olika statliga institut, som delade med sig av sina upptäckter till företagen. Idag ser det alltså annorlunda ut.

Men även om Kinas innovation ökar, landet ligger i topp vad gäller antal patentansökningar i världen och trea i antal internationella patentansökningar efter USA och Japan, så betyder det ju inte att man ökar sina möjligheter till att få fler Nobelpris. Nobelpristagarna hittar vi framför allt inom grundforskning, och kinesisk grundforskning fick endast 4.6 % av forskningsanslagen 2014.

Enligt Tillväxtanalys, den statliga myndighet som har regeringens uppdrag att analysera och utvärdera svensk tillväxtpolitik, är kinesiska forskare och finansärer inte så intresserade av så kallade högriskprojekt, alltså forskningsprojekt där man ägnar sig åt mer experimentell forskning och nytänkande – och inte kan vara säkra på att

Fortsättning på sidan 43

AV KRISTINA SANDKLEF,
kristinasandklef@yahoo.com

Årets Nobelpristagare i medicin, Tu Youyou, till höger i bild, tillsammans med sin kollega professor Lou Zhicen, studerade traditionell kinesisk medicin på 1950-talet. Det var Tu Youyous arbete under denna period som gör att hon tilldelas hälften av årets Nobelpris i medicin med motiveringen "hennes upptäckter rörande en ny terapi mot malaria". Foto: Xinhua/TT

Vad hände sedan?

I dessa dagar är det ett år sedan "paraplyrevolten" i Hongkong pågick. Aktivister ockuperade några gator i centrum. I början fick de skydda sig mot polisbatonger med sina paraplyer, därför blev paraplyet symbolen för rörelsen som engagerade hundratusentals Hongkongbor.

AV GÖRAN LEIJONHUFVUD,
goran@lionhead.se

Genom "Occupy Central" ville de tvinga fram allmänna val av territoriets regeringschef med början i valet 2017. Det är en möjlighet som finns inkluderad i Hongkongs grundlag, som Storbritannien och Kina enades om inför den brittiska kolonins återgång till kinesiskt styre 1997.

Men den kinesiska centralregeringen håller fast vid sin tolkning att bara kandidater som i praktiken handplockats av Peking kan komma ifråga.

Occupationen varade i nästan tre månader och i dag står frågan på sparlåga för aktivisterna, lokalregeringen och centralregeringen. Flera av protestledarna är åtalade, men det verkar som om det inte är någon brådska med några domstolsutslag – förmodligen av rädsla för att upproret ska flamma upp igen.

Studentledarna verkar i stort sett ha givit upp striden om 2017 års val. Den mest profilerade av dem under ockupationen, gymnasieeleven Joshua Wong, säger att nu gäller det att tänka mera långsiktigt, att arbeta för att rädda vad som räddas kan av Hongkongs friheter till efter 2047 – alltså det år då avtalet om Hongkongs särställning i Kina löper ut.

Klartext från Pekings man

Zhang Xiaoming, som är Kinas högste representant i Hongkong, deklarerade nyligen hur Peking ser på den framtida maktordningen i territoriet: "Hongkongs regeringschef står över den verkställande makten, står över domstolarna och står över den lagstiftande församlingen."

Att de kinesiska ledarna har den inställ-

ningen har varit känt ganska länge även om de varit försiktiga med att yttra sig. Nu kom den kinesiske representanten ut och talade klartext.

Reaktionerna blev starka i Hongkong. Många lokala jurister anser att Peking eroderar bit efter bit av den autonomi som Hongkongborna blev lovade inför återgången till Kina.

Kinesiska ledningens tolkning av valsystemet garanterar som sagt att territoriets regeringschef alltid är en Pekingvänlig politiker. Och denna regeringschef ska alltså stå över alla andra institutioner i Hongkongs statsskick, enligt Zhang Xiaoming. Den ursprungliga tanken som många av konstitutionens fäder hade om en klassisk maktindelning mellan den exekutiva, den lagstiftande och den juridiska makten går då förlorad.

Rule of law

Vad den kinesiske representanten säger svär mot principen om rättssäkerhets oberoende, principen om rule of law som bland annat gör att många utländska företag väljer att arbeta med Hongkong som bas.

Kina koncentrerar sig nu på att ta ett hårdare grepp om opinionsbildningen på universiteten och i media. Det mest omdiskuterade exemplet gäller juridikprofessorn Johannes Chan. Han är känd för sin liberala inställning och var föreslagen att bli vice kansler på Hong Kong University. Han var också en inspirationskälla för några av ledarna för "Occupy Central".

Efter en massiv kampanj mot honom i de Pekingvänliga tidningarna gick universitetets

styrelse i oktober emot utnämningen. Före beslutet hade styrelsen också underhandskontakter med regeringschefen Leung Chunying.

En vicekansler stoppad hit eller dit, kanske inte betyder så mycket. Men detta är ett av många exempel på hur Peking ända sedan 1997 har agerat för att ge sina trogna inflytande på universiteten – fast få fall har fått sådan uppmärksamhet som Johannes Chan.

Det finns också en fortsatt oro för tryckfriheten. Universitetets styrelseordförande har gått till domstol för att förbjuda en radiostation och andra medier att publicera läckor från mötet där oeniga ledamöter till slut sade nej till Johannes Chan. Det lokala journalistförbundet protesterar och demonstrerar.

Utvecklingen i Hongkong har hamnat i skuggan för omvärldens uppmärksamhet efter ett tumultartat nyhetsår, men frågorna är lika angelägna som för ett år sedan. ■

"The reason why Swedish companies in China sometimes are forced into great financial loss is rarely due to the wrong product or strategy, but rather to the lack of insight of the real challenges."

Lars-Åke Severin, CEO

We deliver common sense (since common sense is not so common)

The challenges and the pitfalls when operating in China are many: fraudulent purchasing, fraud, corruption, operational disturbances, threats against management positions, kickbacks, unethical performances and natural disasters - just to mention a few.

PSU is an independent security consultancy and has the experience, insight and resources to help international companies and organizations

to deal with security related issues. PSU has operated in China since 2006, with over 20 employees at two offices, one in Beijing and one in Shanghai.

PSU work as an expert team providing consistent security development through preventive, investigative and protective measures. Our services include security audits, investigations, crisis management and threat appraisals connected to personal and corporate

events and information security.

Due to a combination of foreign and Chinese expertise, as well as a vast operational experience in China, PSU is a qualified and trustworthy supplier, securing and safeguarding its clients' operations and brands. We have over the years created a broad customer base of global companies and created significant value to our clients by identifying risks, reducing problems and reducing economic losses.

PSU Beijing
B201 North 01 Business Building, No.2 JiuXianQiao Road, ChaoYang District
100015, Beijing, P.R.China
Tel: +86 10 51305675, Fax: +86 10 51305676, info@psuchina.com, www.psuchina.com.cn

PSU Shanghai
Room 502, Building B, Far East International Plaza, No.317 Xianxia Road, Changning District
200051, Shanghai, P.R.China
Tel: +86 21 52125970, Fax: +86 21 521 25972, info@psuchina.com, www.psuchina.com.cn

Sverige och Kina i dialog om ett hållbart samhälle

Möte om miljöteknik satte fokus på konkreta lösningar

Det blev djupa diskussioner om utmaningarna i en omställning till ett mer hållbart kinesiskt samhälle och hur svenska erfarenheter, kompetenser och lösningar kan vara till hjälp när drygt 120 svenska och kinesiska delegater samlades till den första Sweden China Green Cooperation Conference i Stockholm i september.

AV ELISABET SÖDERSTRÖM,
elisabet.soderstrom@sctc.se

Luftrening, hållbar stadsutveckling, finansiering av svensk-kinesiska projekt i Kina, svensk-kinesiskt miljötekniksamarbete, vattenrening, avfall och ett säkert hanterande inom matproduktion stod på programmet.

Statssekreterare Oscar Stenström betonade vikten av samarbete i sitt öppningsanförande.

"Kina är en mycket viktig partner till Sverige inom miljöteknikområdet. Kinesiska och svenska parter är involverade i ett stort antal dialoger och samarbetsprojekt både på nationell och lokal nivå med ambitionen att hitta nya lösningar på dagens och framtidens utmaningar."

Oscar Stenström pekade också på Sveriges mångåriga arbete med att omformulera både regelverk och stadsplanering inom miljöområdet för att nå en hållbar utveckling.

"Det har varit en lång process som involverat politiken, myndigheter och privata företag som lett till en gemensam agenda och vilja för alla parter att samarbete i processen."

Kinas ambassadör till Sverige, Chen Yuming, initiativtagare till konferensen tillsammans med Sweden-China Trade Council, underströk de mångåriga relationerna mellan Sverige och Kina.

"Det gläder mig extra mycket att vi inom ramen för 65-årsjubileet av de diplomatiska relationerna mellan Kina och Sverige arrangerar denna första konferens för ökat samarbete inom miljöteknikområdet i Stockholm."

Ambassadör Chen Yuming bjöd också in fler aktörer i det samarbetsavtal som undertecknades av ambassaden och Sweden-China Trade Councils plattform Sweden-China Greentech Alliance för utbyte mellan länderna inom miljöteknikområdet.

"Vi vill se fler exempel på hur kinesiska och svenska företag och organisationer kan samarbeta för att gemensamt hitta lösningar på de stora utmaningar vi står inför inom miljöteknikområdet", underströk ambassadör Chen Yuming.

För företagen på plats under konferensen bjöds många tillfällen till dialog och diskussionerna om utmaningarna och lösningarna blev djupa och intensiva. Katja Lindvall, marknadschef på gotländska Moving Floor som tillverkar självrengörande golv för djurhållning, fick kontakt med såväl forskare som företag under konferensen.

"Vi upplever att vi fick diskutera en rad frågeställningar som är viktiga för vårt företag. Vi utställande företag fick även möjlighet att kort presentera oss på scenen vilket var mycket positivt då detta underlättade för de tillresta deltagarna att ta kontakt med de svenska parter som de fann intressanta."

Andreas Göth från luftreningsföretaget QleanAir Scandinavia i Stockholm vittnar om

vikten av större förståelse och insikt i drivkrafterna inom miljöteknikområdet i Kina.

"Det är en naturlig del för oss för att förstå de stora dragen och de politiska ambitionerna som driver Kina inom vårt område, miljö och luftrening, samtidigt som det kan ge en och annan affärskontakt."

För Arild Jonsson på Sundsvallsföretaget Nyprow, som utvecklar och installerar automatiska odlingssystem med hög processbarhet och miljöprofil, innebär deltagandet en möjlighet att skapa nya kontakter.

"Vi valde att delta i konferensen för att skapa kontakter och lära oss att förstå Kina och den kinesiska affärskulturen bättre. Förväntningarna överträffades genom de personliga kontakter som skapades samtidigt som vi fick en inblick i hur man tänker arbeta från nu och framåt när det gäller grön produktion."

"Den här typen av konferens skapar personliga kontakter som det går att bygga på när konkreta projekt skall genomföras därför minskar komplexiteten i kontakterna och processen blir effektivare och snabbare", enligt Arild Jonsson.

I samband med konferensen besökte en delegation från China Development Banks investeringbank, CDB Capital, Stockholm för att utveckla samarbetet med Sweden-China Greentech Alliance inom såväl miljöteknikområdet som inom hälso- och sjukvårdssektorn.

Konferensen arrangerades i samarbete med IVL Svenska Miljöforskningsinstitutet och Nordic Sustainable Development Association med stöd från White Peak och Bank of China. Arrangörerna har planer på att arrangera en ny konferens i Sverige under nästa år och tittar även på möjligheten att arrangera en uppföljning i Kina under 2016.

Avtal

I samband med konferensen undertecknades tre avsiktsförklaringar;

IVL Svenska Miljöinstitutet och det kinesiska forskningsinstitutet Chinese Research Academy of Environmental Sciences (CRAES), ska etablera ett gemensamt laboratorium för luftövervakning i Kina. Det gemensamma laboratoriet ska främja forskningssamarbete mellan Sverige och Kina kring luftkvalitet, övervakning och analys.

White Peak Real Estate Investment och China Development Orient, China Development Banks utvecklingsbolag, skrev under en avsiktsförklaring att bygga ett Hammarby Sjöstad i Peking omfattande 10 000 lägenheter byggt med svensk teknik och svenskt kunnande.

Nordic Sustainable Development Association, NSDA, och staden Changsha undertecknade ett avtal där NSDA kommer företräda Changsha i Norden och tillhandahålla information om möjligheter för företag att dra nytta av en etablering i staden.

FAKTA

China Development Bank är en av världens största banker vars investeringsarm, CDB Capital, driver 100 projekt i Kina med inriktning på hållbara städer.

Sweden-China Greentech Alliance samarbetar med CDB Capital för att lyfta svensk miljöteknik i några av dessa projekt. Diskussioner förs i nuläget kring en uppsättning av ett finansieringsverktyg med CDB Capital, i första hand för ett mindre antal svenska miljötekniklösningar, där kinesiska kommuner ska kunna erbjudas både kapital och lån till förmånliga villkor.

För mer information om samarbetet med CDB Capital kontakta Jonas Törnblom, ordförande i Sweden-China Greentech Alliance, jonas.tornblom@envac.se.

Knytkalaset som kom av sig i skuggan av Nobelpriset

PÅ KROKIGA VÄGAR kommer jag att tänka på min inte helt lyckade julafton 2010, när jag får höra att årets Nobelpris i medicin går till den kinesiska forskaren Tu Youyou.

Vi var var ett litet gäng svenskar och kineser som skulle fira julen tillsammans i Peking. Vi gjorde det som ett knytkalas. Jag kom med en förrätt, en kinesisk väninna sade att hon hade speciella kontakter så hon skulle ta med norsk lax till ett förmånligt pris. Och hon kunde också laga huvudrätten, en av de få västerländska hon kunde, nämligen ragu på oxsvans.

Någon mer misslyckad julafton i matväg kan jag inte påminna mig. Jag skulle fixa rom och gräddfil, hackad rödlök och råstekta potatisplättar. Men den enda rom som fanns att köpa på Jenny Lou i Peking var en hemskt salt och rödfärgad variant. Bara att kasta, tyvärr.

Oxsvansen, nja. Kocken var visserligen kreativ när hon testade med att stoppa i torkade aprikoser. Men det var för många och det blev alldeles för sött.

Men värst var det där med laxen. När vi klippte upp paketet med laxhalvan spred sig en äcklig lukt i hela det julpyntade köket. Den var verkligen genomrutten, och ändå skulle den vara lite rökt. Det var väl därför att den inte var fräsch

som vår kinesiska väninna hade fått den lite billigare. Men att den var så dålig hade nog inte en gång säljaren trott.

Och nu kommer kopplingen till Nobelpriset, den utmärkelse som kineserna så gärna vill att deras land ska hedras med. Det var nämligen så att 2010 gav den norska Nobelkommittén fredspriset till den fängslade kinesiske regimkritikern Liu Xiaobo. Så det var ju fel kines, ur regimens synpunkt.

Så ilsket reagerade Kinas regering att den norska exporten till Kina fortfarande är hårt drabbad. Den första exportvara som drabbades var laxen där Norge hade en solklar förstaplats på den kinesiska marknaden. Nu lät kineserna all norsk lax ligga och ruttna hos tullen – och det gick alltså ut över vår julafton.

En gång tidigare blev det också fel kines som fick världens mest prestigefyllda pris: författaren Gao Xingjian år 2000. Precis som 2010 vred sig det officiella Kina som en mask på en metkrok, kränkt av att det hett åtrådda priset gick till

en kines som man inte riktigt vill kännas vid. Han var också på den regimskeptiska sidan, hade sökt exil i Paris och var redan fransk medborgare när han fick utmärkelsen.

Men 2012 blev det tummen upp i Peking när författaren Mo Yan fick litteraturpriset, han var rumsren i regimens ögon. Och i år är förtjusningen och stoltheten ännu mer påtaglig, när för första gången en forskare i Folkrepubliken Kina hedras med ett Nobelpris.

Och hur gick det sedan med laxen? Före fredspriset 2010 kom över 90 procent av all färsk lax på den kinesiska marknaden från Norge. Den exporten var värd 450 miljoner norska kronor per år.

I dag är den nere i runt en procent, uppger forskaren Roberto Garcia vid Norges miljö- och biovetenskapliga universitet. Det mesta av den norska lax som når Mittens rike i dag smugglas in bakvägen via Vietnam. Eller så låtsas de inblandade att den kommer från Kanada.

I dag uppskattar norska källor

att det tar 20 dygn att lotsa den minimal mängd norsk lax som verkligen importeras förbi tullen och hygieninspektionen. De byråkratiska kraven har ökat trots att det nu är fem år sedan fredspriset till Liu Xiaobo. Det är alltså en form av informella handelssanktioner.

Min kinesiska väninna sade inte ett ljud om den ruttna laxen till den som sålt den till henne, därför att hon ville behålla de goda relationerna. Vi försökte peppa henne att klaga. Men i stället lärde vi en sak om vad som kan vara viktigare än att få kompensation i pengar, nämligen att behålla goda relationer.

Fast goda relationer tänkte ju inte Kinas regering på när den lät laxen ruttna. ■

AV AGNETA ENGQVIST,
agneta.engqvist@gmail.com

”Någon mer misslyckad julafton i matväg kan jag inte påminna mig.”

En annan värld. Minnen från Kina 1961–62 av Cecilia Lindqvist

Minnesbilder från ett svunnet Kina

Efter de två Augustprisbelönade Kinaböckerna, *Tecknens rike*, 1989, och *Qin*, 2006, kommer Cecilia Lindqvist ut med en ny bok med titeln *En annan värld. Minnen från Kina 1961–62*, Bonniers.

AV AGNETA ENGQVIST,
agneta.engqvist@gmail.com

Denna bild är en av de mer livliga i boken.

Denna gång är det närmare 200 stora svartvita bilder som dominerar. Med hjälp av dem och den målande texten överför hon sina tidigaste minnen från ett Kina där Mao Zedongs kampanj Stora språnget blev Stora svälten.

Hungersnöden drabbade även studenterna på Pekinguniversitetet där Cecilia Lindqvist studerade kinesiska språket och kulturen.

Hon upplevde hur det övervaknings-samhälle hon läst om i George Orwells *1984* nu fanns där runt omkring henne och in på skinnet kände hon de stora klasskillnaderna. Hon som utlänning från väst tillhörde den privilegierade skaran även om okända regelbundet snokade i hennes tillhörigheter på studentrummet

– och sedan förnekade de ansvariga att något sådant ägt rum.

Hon såg, hon noterade, men just då kunde hon inte riktigt förstå. Men först när hon själv drabbades och började tappa hår, blev det begripligt varför många studentkamrater mitt framför ögonen på henne hade svullna handleder och såg ömkliga ut på olika sätt. De liksom hon var drabbade av proteinbrist i svältens rike på grund av Maos ogenomtänkta mass-mobilisering, som bland annat skulle lyfta det efterblivna Kina till Englands stålnivå.

Det är ett exempel, men alla som tillbringat en längre tid i en ny kultur, ett nytt samhälle har upplevt liknande: ögonen noterar men det är långt senare du riktigt förstår vad du upplevt och kan sätta in det i ett sammanhang.

Bilderna som den unga Cecilia Lindqvist, då 29 år, tog med en lånad kamera är motsatsen till närbilder. I denna bok presenterar hon inte sig som fotograf som i boken *Tecknens rike*, utan ursäktar att hon var så ny och oerfaren med kameran och att kineserna inte gillade att bli fotograferade.

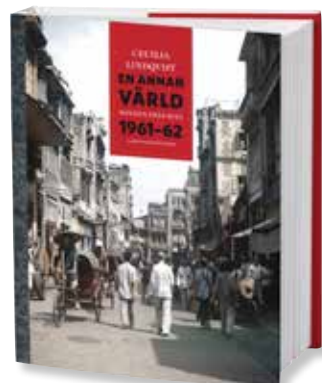
Därför är de flesta bilder tagna på avstånd: tvärs över gatan, i ena änden av en gränd, eller med distans när kineser samlats ute. Senare har hon visat att hon har öga för att ta bilder, utmärkta sådana i *Tecknens rike*, men i denna bok är de

ganska så platta. Samtidigt kommer de att ha värde för varje år som går, som viktiga dokument.

En av Sveriges mest namnkunniga bokformgivare, Nina Ulmaja, balanserar de många svartvita bilderna genom att på varje ny kapitelsida, och på insidorna av bokens pärmar dekorera med de färgglada propagandaaffischerna under Mao-eran. Där bär de ogifta flickorna flätor och ler lyckligt på en traktor, på väg till arbetet ute på fälten, och de unga männen svingar glatt en hacka med ena handen och bär en tjock Maobok i den andra. Deras paradissvär mot Stora språngets grå helvete som den dova stämningen i fotografierna antyder.

Cecilia Lindqvist Foto: Ulla Montan

Reformen i fem punkter

Ett plus ett blir två

Foto: iStockphoto

Kina överger sin omdiskuterade ettbarnspolitik. Den strikta familjeplaneringen infördes i slutet av 1970-talet efter tre årtionden av kraftig folkökning. Mao Zedong ville ha en stor befolkning. Mammor med fem barn fick medalj.

Men nu säger regeringen att alla familjer kan få ha två barn.

- I praktiken har det funnits många undantag från regeln "en familj ett barn", särskilt på landsbygden. Om första barnet var en flicka, kunde familjen försöka få en pojke också. Samtidigt har rika familjer gladeligt tagit böterna för flera barn. I städerna var tillämpningen mera strikt än på landsbygden.
- På vissa platser har familjeplaneringen lett till tvångsaborter, steriliseringar och hårda straff. Många föräldrar använde fosterdiagnostik för att säkerställa att få en pojke. Det har lett till en sned könsfördelning med ett stort underskott på flickor.
- Även om ettbarnsregeln slopas finns familjeplaneringen kvar. Övervakningen och tvångsåtgärderna är kvar. Kommunistpartiet kontrollerar fortfarande livmödrarna, som någon uttryckt det.
- Övergången till två tillåtna barn per familj är "för lite och för sent", säger många demografer. Det kommer inte att räcka för att befolkningen i de arbetsföra åldrarna ska balansera det snabbt ökande antalet pensionärer.
- Många familjer i den alltmer dominerande stadsbefolkningen kommer ändå att nöja sig med ett barn – eller till och med inget. Det är dyrt att ha barn i dag. Skolavgifterna tar i genomsnitt 40 procent av familjeinkomsten, till exempel. Dessutom har endabarnen, som nu nått mogen ålder, ofta två pensionerade föräldrar att ta hand om.

AV GÖRAN LEIJONHUFVUD,
goran@lionhead.se

”Han talar om den härliga känslan när han mejlat tillbaka till en kund på kinesiska.

Det var när företagets ledning förstod att han var så språkintresserad som han fick förslaget 2012: Vad säger du om att börja studera kinesiska?

”Ja, självklart”, svarade han. Och de senaste tre åren har han gått en kurs tolv gånger nittio minuter per termin i Folkuniversitetets regi i Helsingborg. Från början var de tio elever, i dag är de bara två kvar. Läraren är en kinesiska som bott i Sverige i 14 år. Hon är gift med en svensk.

Är något lättare än du förväntat dig?

”Absolut, inte”, säger Per Plate.

”Jag kan inte säga att jag talar kinesiska. När vi är på kundbesök i Kina är det oftast Joshua Ngo, vår kontorschef i Shanghai som för talan.”, säger Per Plate.

”Som utlänning är man ju ursäktad om man talar dålig kinesiska. Men det har hänt att jag kommenterar – på kinesiska – vad de säger och då blir kineserna lite ställda.”

En kund sade: ”Honom får vi se upp med i fortsättningen.”

Per Plate tycker det är jättesvårt att höra talad kinesiska.

Det hänger ju på tonerna. Lätt att förlora sig i ljudflödet. Han föredrar tecknen, att något är nerskrivet. Pinyin, kinesiska skrivet med romerska bokstäver, är han inte heller så förtjust i. Nej, det ska vara tecknen.

”De är lättare att lära sig än det talade språket”, tycker han.

Vad är roligast?

”Det är att kunna läsa en text i en bok eller ett mejl på jobbet på kinesiska. Det kunde jag inte för tre år sedan”, säger Per Plate och visar en av sina favoritböcker Aisopos fabler, några av Europas äldsta, på kinesiska.

Att han är så intresserad just av de kinesiska tecknen och har relativt lätt för att lära in dem tror han kan bero på hans tidigare jobb. I 23 år var han konstruktör av specialmaskiner inom materialhantering och van vid det abstrakta.

Han ritade maskiner med ”stretch åt alla håll och kanter”. Att läsa och skapa de kinesiska tecknen påminner om hans gamla jobb.

Han talar om den härliga känslan när han på kinesiska svarat på ett kinesiskt kundmejl utan att behöva hjälp från Shanghaikontoret.

Under en av sina första resor till Kina, innan han börjat studera mandarin, frågade han Joshua Ngo hur man på mandarin skulle säga att något var bra.

Dagen därpå var de två på ett kundbesök och tittade på den blivande kundens golv. Och Per Plate sade: ”Hen haochi”.

”Alla började skratta. Men det bröt isen.”

Hen haochi, gott att äta, används nämligen bara när det gäller mat. Per Plate hade frågat när de satt och åt, så hans kinesiska kollega trodde han syftade på maten.

I början av november gjorde han sin femte resa i år till Kina. Tidigare har han rest ett par-tre gånger per år. Men han har inte längre ansvar för företagets marknad Österrike utan arbetar heltid med Kina.

När han är där är han alltid på resande fot för att träffa företagets kunder och presumtiva sådana. Hittills har han besökt 70–80 företag runt om i landet. De flesta ligger på en radie tre-fyra timmar med bil runt Shanghai. Men flera finns också norrut, upp till Harbin i provinsen Heilongjiang.

Oftast varar hans Kinaresor 14 dagar och det är ”aktiviteter dygnet runt”.

”Just lagom till att åka hem har man fått en djupare förståelse för språket”, säger han.

Läroboken han har just nu heter ”Integrated Chinese, level 2, part 1” som också används på amerikanska universitet. I boken finns också ljudfiler som Per Plate uppskattar. En tidigare bok hade för långsamt ljud, tycker han.

”Vi följer boken slaviskt.”

Vad är svårast i språket?

”Jag har inte kommit dit än.”

Däremot tycker han att tempusböjningarna är något lättare än i andra språk – för i kinesiskan existerar de nästan inte.

Sverige har ett unikt bilateralt samarbete med Kina, och ett nytt avtal under-tecknades i samband med besöket.

Fråga: Vad innebär regeringens exportstrategi när det gäller Kina?

Kina är en av de viktigaste marknaderna för svensk export, men också för import och investeringar. En viktig utgångspunkt i exportstrategin är att svensk export måste stärkas på tillväxtmarknaderna inklusive Kina. Det är här den starkaste tillväxten kommer att

ske under de närmaste åren. En viktig insats för att förbättra exportfrämjande insatserna också till Kina är skapandet av Team Sweden, där relevanta departement, myndigheter och statliga bolag ingår. Genom Team Sweden kommer samordningen av det samlade exportfrämjandet att förbättras och effektiviseras. I Kina har redan ambassaden i Peking och generalkonsulatet i Shanghai skapat lokala Team Sweden-kretsar med svenska främjandeorganisationer på plats.

Fråga: Vad kan en organisation som Sweden-China Trade Council bidra med i detta sammanhang?

Jag tror att SCTC kan bidra med att sprida information om nya affärsmöjligheter i Kina och kunskap om marknadsförutsättningarna, som ju skiljer sig åt mellan olika delar av landet. Dessutom kan SCTC samla de svenska företagen med affärsintressen i Kina samt bidra till att sätta fokus på viktiga frågor för företagen, till exempel där Team Sweden kan behöva ge extra draghjälp.

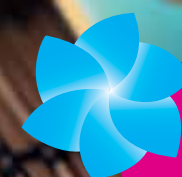
En god investering för hela företaget

Få en fördjupad förståelse kring kinesisk affärskultur under en studieresa i Peking. Eller hämta inspiration till framtida affärsstrategier under ett styrelsemöte i Kinas finansiella hub Shanghai. Lotus Travel har 25 års erfarenhet av att skraddarsy företagsresor till Asien, med tonvikt på Kina där många svenska företag är etablerade och expanderar.

Med egna kontor i Stockholm, Peking och Shanghai har vi både gedigen kunskap om svenska företags behov och lokal expertis på plats som kan leverera mot högt ställda förväntningar. Vårt välutvecklade kontaktnät möjliggör både studiebesök, föreläsningar och affärsmöten med relevanta företag. Gediget kunnande och utmärkt service gör resan till en upplevelse och en god investering för hela företaget.

Kontakta oss gärna för ett skraddarsytt förslag för just ditt företag.

STOCKHOLM * PEKING * SHANGHAI
WWW.LOTUSTRAVEL.SE
08 545 188 40

LOTUSTRAVEL
RES FÖR ATT DU ÄLSKAR

FAKTA

Kina hade 667 miljoner internetanvändare vid slutet av juni 2015.

Ungefär hälften är aktiva konsumenter på Alibabas portaler för e-handel.

Alibaba grundades 1999 av engelskläraren Jack Ma (Ma Yun) i Hangzhou tillsammans med 17 vänner.

Affärsidén i början var att hjälpa kinesiska små och medelstora bolag att sälja utomlands.

I dag är Jack Ma den rikaste personen i Kina och en av de rikaste i världen, enligt Forbes.

Alibaba är Kinas största internetföretag och listades på New Yorkbörsen i september 2014. Det blev den största börsintroduktionen någonsin i USA.

Alibabagruppen har i dag en rad webbportaler och andra företag. De viktigaste portalerna för e-handel är Taobao (kund till kund), Tmall (företag till kund), Juahuasuan (för gruppköp) och eTao (för prisjämförelser).

Det är en enorm trafik till hemmen och till kontorens receptioner med varor inköpta på nätet. Om de anställda inte skulle få ta emot paketen på jobbet skulle de klaga och företaget skulle få svårt att rekrytera.

Amazon i Kina erbjuder till och med kunderna att välja mellan exempelvis tre par skor. Buden som levererar väntar tills beställaren valt vilket par av de tre hen vill behålla.

När KinaNytt gör intervjun ska Tomas Larsson och hans fru ha ekologisk köttfärsås och spagetti till middag och har redan fått det djupfrysta paketet med Australien som ursprung levererat på eftermiddagen.

De köper själva även större grejer som luftavfuktare på nätet. De får då upp alla olika alternativa produkter och ser vad folk säger om dem. Men det finns falska recensioner också, så det gäller att se upp.

"De kinesiska konsumenterna är kräsna och vill ha värde för pengarna. Kvalitet efterfrågas mer och mer", säger Tomas Larsson.

Han pekar på bredare trender i Kina i dag för svenska företag att haka på: "Sådant som rör livskvalitet, typ luftrenare, hälsosam mat, säkerhet för barn."

Han varnar samtidigt för att glorifiera e-handeln i Kina. "Det finns inte något mirakelsätt att komma in på marknaden. Det gäller att ha sin strategi både online och offline. Tänka både och", säger Tomas Larsson.

Även han säger att den fysiska närvaron är viktig, att sätta upp egna butiker. "Det kanske inte går runt där, men butikerna får ses som marknadsföring, reklampelare och skyltfönster."

Han betonar hur viktigt det är att företaget självt hanterar det mesta på sin sajt för näthan-

del, särskilt när det gäller kommunikationen. Företaget måste självt ta ansvar för kommunikationen eller ge uppdraget till en lika engagerad partner. Någon måste finnas tillgänglig för att omedelbart svara på frågor som konsumenterna ställer på nätet. Det gäller att svara efter två sekunder.

"Det gäller att gå *all in*, inte göra något halvhjärtat. Det är inte bara att lägga ut sina produkter. Det gäller också att förstå konsumenterna, interagera och reagera på vad de säger", förtydligar Tomas Larsson.

Kairos Future har uppdrag som gör att de tar reda på vad konsumenterna pratar om på internet och vad de klagar på. Företagets superdatorer plöjer igenom miljontals informationer med automatiserade sökprocesser och får fram ett rikt material med kvantitativ data.

"Därför kan vi fånga upp trender som dyker upp i näthandeln och på sociala medier."

Tomas Larsson tycker att bland de nordiska små och medelstora företagen har de danska lyckats bäst med att knyta sina produkter till sitt eget lands varumärke. Han tar Kjeldsens småkakor som ett exempel.

Han säger att det inte finns jättemånga associationer till Sverige på nätet när det gäller produkter. Men han har tittat på vilka varor som kineserna själva hämtar hem från Sverige eller ber vänner ta med härifrån. I topp ligger Fjällrävens ryggsäckar, ICAs müsli och Absolut vodka.

"Det finns ett tomrum här. Det kan ses som en stor möjlighet för andra svenska varor att profilera sig hos kineserna."

Logistiksidan är också viktig. Alibaba har bildat en allians med de största logistikföretagen och har som ambition att allt ska kunna levereras över hela Kina inom 24 timmar. Inom städerna förväntar sig de flesta kunder att få sina varor inom två timmar.

Företag med produkter som blir populära på nätet och som tar marknadsandelar från andra måste se upp. Tomas Larsson berättar om en sådan framgångsrik kund.

"Plötsligt dök kundens produkt upp på en bild där det kröp ut maskar – visserligen på ett helt orrealistiskt sätt."

"I våra analyser ingår att se vad som är äkta och vad som är fejk. I bästa fall kan man se det. Om till exempel vi ser en osannolikt stor mängd av exakt samma påstående, alltså samma fraser om en produkt tusen gånger, är det lätt att förstå att något inte stämmer."

Alibaba försöker se till att det inte är fejkprodukter genom att varje vara får en speciell kod som ska garantera att den är äkta.

Att göra sina inköp på nätet på arbetstid är vardag för miljoner kineser.

forskningen kommer att leda till någon samhällsnytta i framtiden. Staten är också dålig på att ta vara på idéer från enskilda forskare och praktiska resultat premieras framför forskning som på sikt skulle kunna vara banbrytande forskning. Den statliga kontrollen över forskningsprogrammen innebär också satsningar på framför allt forskning och utveckling som är praktiskt tillämpbara snarare än "galna idéer". Det är därför delvis symptomatiskt att det första Nobelpris i naturvetenskap som tillfaller en kinesisk forskare, som verkat i Kina, också är för att ha upptäckt en substans, artemisinin, i en ört som botar malaria, eftersom det visar på forskning som varit just praktiskt inriktad.

Antalet vetenskapliga artiklar har ökat med 15 procent

Om vi tittar på vilka kinesiska forskare som i framtiden skulle kunna vara aktuella för andra Nobelpris i naturvetenskap så brukar man kunna få indikationer på detta genom att titta på hur mycket forskning som publicerats och sedan återciterats i andra vetenskapliga skrifter internationellt. För Kinas del har antalet vetenskapliga artiklar som publicerats av kinesiska forskare ökat med 15 procent det senaste årtiondet och landet ligger numera på tredje plats i världen efter EU och USA i antal publicerade artiklar globalt, framför allt inom ingenjörsteknik, materialvetenskap, kemi, matematik och data, enligt OECD.

Även inom forskning förekommer plagiering, fusk och falsarium och detta är ett problem i Kina. En statlig undersökning visade 2010 att uppemot en tredjedel av alla vetenskapliga artiklar som publicerades i Kina då föll i den gruppen. Man har till och med hittat påhittade vetenskapliga tidskrifter, där kinesiska forskare publicerat "forskning" för att kunna visa upp för sina överordnade för att visa resultat. Med ökat antal vetenskapliga artiklar och tidskrifter ökar risken för lägre kvalitet på publicerade forskningsresultat och detta är en anledning till att den kinesiska ledningen numera poängterar att det är viktigare med kvalitet än kvantitet.

Tu Youyou gratuleras i Peking den 8 oktober efter tillkännagivandet att hon tilldelas årets Nobelpris i medicin. Priset delas med William Campbell, Irland och Satoshi Omura, Japan. Foto: China Daily/REUTERS/TT